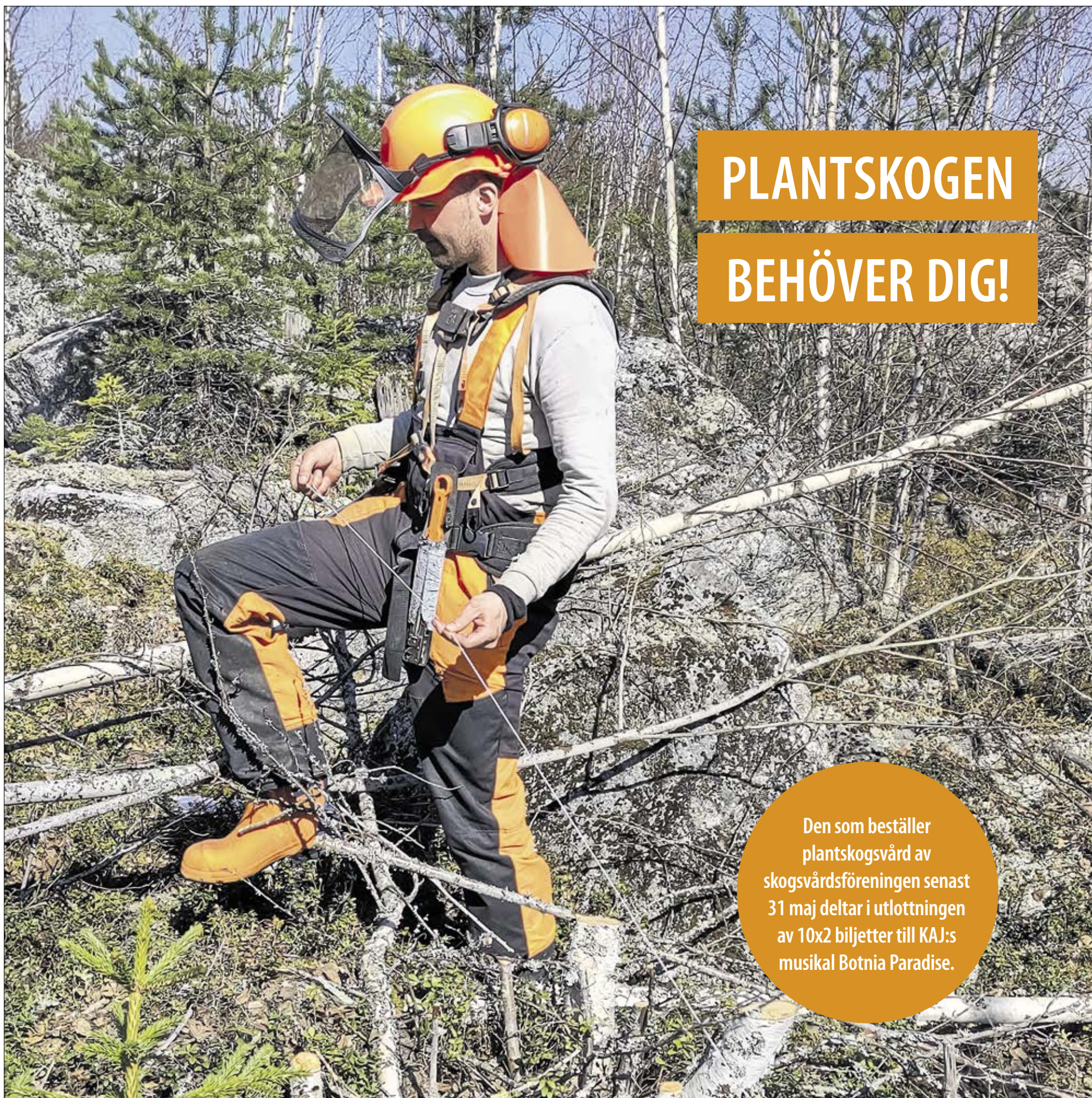

SkogsÄgaren

Skogsvårdsföreningen Österbottens medlemstidning 2/2021 • Maj

PLANTSKOGEN

BEHÖVER DIG!

Den som beställer plantskogsård av skogsvårdsföreningen senast 31 maj deltar i utlottningen av 10x2 biljetter till KAJ:s musikal Botnia Paradise.

s. 3

Nytt för skogsägare

s. 8

Grunden i skick!

s. 17

Aktuell askgödsling

BÄSTA SKOGSÄGARE

Det råder virkesbrist i Finland. Efterfråga på sågat virke har ökat i sådan takt att sågvara inte fås fram i tillräcklig mängd. Hemmabyggarna har under coronatiden använt mera virke än någonsin och exporten drar bra. Men brist på virke i Finland är väl ändå att ta i. Marknaden har tagits med överraskning och priserna på sågvaran har ökat 20–30 procent i handeln. Virke finns i våra skogar och nu borde marknadskrafterna reagera så att priset på timmer till skogsägaren följer med. Stämplingar som går att avverka genast borde nog betinga ett bra pris i dagsläget. All orsak att följa med prisutvecklingen.

I allmänna debatten har avverkningsmetoder varit på tapeten. I denna fråga är det viktigt att skogsägaren själv kan bestämma om hur och när skogen skall gallras eller avverkas. En del krafter vill förbjuda kalavverkningsmetoder med ganska tunna argument. Årtionden av skogsforskning har kommit fram till att vårt nuvarande skogsbruk lämpar sig bäst i Finland, ger bäst avkastning, bättre kvalitet på virket, bidrar till ett ökat virkesförråd och i slutändan bättre ekonomi för skogsägaren och en större kolbindning. I slutändan är detta en

Hemmabyggarna har under coronatiden använt mera virke än någonsin och exporten drar bra.

fråga om den privata äganderätten och rätten att förvalta sin egen egendom. Skogarna är till största delen i privat ägo och detta borgar för att skogen sköts uthålligt med naturens bästa för ögonen. Vi har en tydlig lagstiftning hur skogen skall brukas. Är man intresserad av kontinuitetsskogsbruk är det helt på sin plats. Var och en har olika mål med sin skog. Men den generalisering som förekommer i debatten idag saknar grund. Oron finns att de privata skogarna skall bli en tvättstuga för de fossila utsläppen. Vi borde sätta en prislapp på den kolbindning som sker i våra skogar.

Med våren kommer också skogsodlings säsongen. Nya plantor skall i jorden och nu är det bra läge att kontrollera tidigare års planteringar. Uppfrysning, sorkar och klövvilt ställer ibland till det i plantbestånden. I dagarna har jägarna ansökt om jaktlicenser på hjort och älg. Älgstammen är

mycket livskraftig i Österbotten och det är skäl att kontrollera om det finns skador av hjortdjur. Älgskadorna är mycket betydande lokalt och det är skäl att anmäla om skadade bestånd så de kommer med i statistiken, då licenstilldelningen sker. Utan skadeanmälningar finns inte de argument som behövs då markägarna förhandlar med jägarkåren.

Vi sätter siktet mot sommaren och fina stunder i skogen.

KENNETH PÄHLS
STYRELSENS
ORDFÖRANDE

SKOGSVÅRDSFÖRENINGEN ÖSTERBOTTEN

Privatskogar:	490 700 ha
Skogsmark	569 000 ha
Tvinmark	14 900 ha
Impediment el. mots.	16 700 ha
Skogsfast. medelareal	23 ha
Totalvolym:	68 milj. m ³
I medeltal på skogsmark:	121,9 m ³ /ha
Medeltillväxt:	3,54 milj.m ³ /år
Avverkningsvolym:	1,5 milj.m ³ /år
Försäljningsvolym:	1,3 milj.m ³

www.skogsvardsforeningen.fi

Skogsägarna

Skogsvårdsföreningen är skogsägarnas egna förening i Österbotten. Hos oss behandlas alla skogsägare jämlikt. Du som medlem kan alltid be om råd i anknytning till din skog, det må sedan gälla virkeshandel, skogsvård, skogsbeskattning, fastighetsförmedling eller naturskydd. Vi arbetar nära dig och sysselsätter lokalt, våra skogsfackmän, skogsarbetare och lokala entreprenörer känner väl till ditt område.

SPARKAD PENSIONÄR

**Skogsägarna
ÖSTERBOTTEN**

MEDLEMSTIDNING
2/21

UTGIVARE:
Skogsvårdsföreningen
Österbotten

REDAKTIONSRÅD:
Dan Kullman, Jan Slotte,
Anders Hjortman, John
Berg, Charlotta Frantz och
Lisbeth Bäck

OMBRYTNING:
Maria Lillås,
Kustmedia Ab

UPPLAGA: 9700 ex.

TRYCKERI:
I-print, Seinäjoki 2021

PÅRMBILD:
Anders Hjortman

DISTRIBUTION:
Till medlemmarna i
Skogsvårdsföreningen
Österbotten

Skogsvårdsföreningens nättjänst EgenSkog har öppnats

Skogsvårdsföreningarnas nya nättjänst EgenSkog har öppnats. EgenSkog är skogsägarens elektroniska servicekanal vilken via skogsägaren enkelt kan administrera sin skogsegendom och hålla kontakten till skogsvårdsföreningen och sin egen skogsvårdsinstruktör.

TEXT: JAN SLOTTE

Skogsägaren kan ta i bruk tjänsten EgenSkog direkt och bekanta sig med uppgifter om skogsegendomen. Den finskspråkiga versionen av EgenSkog (OmaMetsä) lanserades i april och den svenska versionen i början av maj. Skogsvårdsföreningen tar i bruk tjänsten stegvis och till att börja med kan det hända att uppgifterna till viss del är bristfälliga, men åtminstone den offentliga skogsdatan finns tillgänglig för alla.

Kontinuerligt nya funktioner

Nättjänsten utvecklas kontinuerligt under de kommande åren.

I år tas funktioner som stöder försäljning, avtal och kommunikation i bruk. Senare kommer också funktioner som berör fakturor, beskattning, avtal och bland annat kolbalansen. Alla funktioner kommer skogsvårdsföreningens medlemmar till användning.

Om ett år räknar vi med att ha ett digert tjänsteutbud via nätet som betjänar skogsägarna som exempel mobilapplikation, elektronisk dokumentarkivering, elektronisk underskrift och fullmakter. Tjänsten har varit i testbruk under vintern och fått bra respons.

Lätt att vara i kontakt med skogsvårdsföreningen

Då tjänsten utvecklats har en av utgångspunkterna varit att det skall vara lätt för skogsägarna att kontakta skogsvårdsföreningen. Via tjänsten ser skogsägaren aktuell information om sitt skogsinnehav och kontakten till den egna skogsvårdsföreningen och skogsvårdsinstruktören är knuten till aktuella skogsdata.

Framöver kan skogsägarna också göra sina egna noteringar och anteckningar knutna till lägesdata.

EgenSkog

EGEN SKOG

I EgenSkog hittar Du:

- Uppgifter om din skog
- Beståndsuppgifter
- Beståndets uppskattade värde
- Grundkarta och flygbild över skogsfastigheten
- Virkesprisuppgifter

På kommande

- Avtal, mätintyg, fakturor
- Uppgifter om kolbalansen figurvist
- Information som hänför sig till skogsbeskattning

I EgenSkog kan du:

- Ta kontakt med din skogsvårdsinstruktör och be om offert för skogsvårdstjänster eller inleda virkeshandel
- Bekanta dig med skogsvårdsföreningens tjänster

På kommande::

- Befullmäktiga en annan att sköta dina skogs ärenden och underteckna avtal elektroniskt.
- Märka ut egna platser samt bifoga text och bild.

BEKANTA DIG MED TJÄNSTEN

Så här tar Du tjänsten i bruk:

1. Gå till adressen www.egenskog.fi
2. Som ny användare skapar du ett användarnamn och godkänner användarvillkoren.
3. Registrera dig med e-posten och skapa ett lösenord (minst åtta tecken).
4. Du får en verifieringskod till den e-postadress som du angivit. Skriv in koden i tjänsten. Om du det dröjer kan du kolla skräpkorgen i e-posten om meddelandet gått dit.
5. Vid första inloggningen skall man identifiera sig via stark identifiering (bankkoder). På basen av socialskyddssignum laddas person- och fastighetsuppgifter.

SKOGSÄGARE, ÅR AV KUNSKAP TILL DIN TJÄNST

När jag rört mig i skogarna har jag alltid undersökt, samlat information, värdat och bedömt omsorgsfullt. Vid din sida – nu också på nätet.

Information om den egna skogen och stöd för dig som skogsägare.
Egenskog.fi

Skogsägarna
ÖSTERBOTTEN

Från Skogsvårdsföreningen får du all service du behöver från ett och samma ställe.

www.svf.fi

Skogsvårdsföreningen Österbotten rf
Företagaregatan 13, Vasa
010 581 8400, info@svf.fi
www.svf.fi/osterbotten

www.egenskog.fi

Efterfråga på samtliga sortiment

FOTO: ANNA SAND/KUSTMEDIA AB

Marknadsläget för skogsindustrin har förbättrats under början av året och det förväntas också ha konsekvenser på virkeshandeln. Det finns en efterfråga på samtliga sortiment. Den ökade efterfrågan på skogsindustrins slutprodukter syns på priserna som stigit kraftigt på den internationella marknaden. Coronasituation innebär dock fortsättningsvis svängningar på marknaden.

 TEXT: KALLE KARTTUNEN, MTK

På virkesmarknaden har efterfrågan på samtliga sortiment blivit bättre. Efterfrågan är som störst på tall- och granstock men den positiva utvecklingen har nu börjat synas också på massavedsefterfrågan. Detta underlättar helhetsplaneringen av virkesaffärer. Skogsägarna har goda möjligheter att planera och bjuda ut stämplingshelheter. Skogsbruk och virkesutbud är en helhet där samtliga sortiment måste hitta adress på marknaden. Den kraftiga prishöjningen på slutprodukterna bör

också synas i virkespriset. Därför är det nu viktigt med konkurrensutsättning.

Efterfråga på samtliga sortiment

Den kemiska skogsindustrins efterfråga och förstärkts under början av året. Det syns speciellt på priset på slutprodukterna, vars prisstegring har varit speciellt kraftigt under årets första kvartal. Priset på cellulosa har i snitt stigit med en femtedel. Priset på kartong aningen mindre, men prisuppgången har varit mera långvarig. Endast priset på papper har varit på nedåtgående men nedgången har aningen mattats av.

Konjunkturuppgången inom den mekaniska skogsindustrin har fortsatt nu en tid och kan redan nu betraktas som en superuppgång. Prisuppgången på sågat virke har fortsatt. Sågkapaciteten är i full användning. Att coronaepidemin fortsätter har ökat gör-det-självybyggnationen, vilket hände också förra sommaren. Därför förutspås efterfrågan på stock vara stor också i fortsättningen.

Då också efterfrågan på den kemiska skogsindustrins produkter har ökat vid sidan av den mekaniska skogsindustrin har skogsägaren möjlighet att bjuda ut stämplingshelheter på marknaden. Fastän efterfrågan fortsättningsvis riktas mot timmer så håller massavedsmarknaden på att repa sig. Fastän efterfrågan därtill är mycket sommarstämplingsinriktad så måste man komma ihåg att man under vintern fått avverkat lagret av vinterstämplingar. Detta kommer att underlätta planeringen av stämplingshelheter.

Industrins rotlager på stämplingar som kan avverkas sommar- och menförestid är lågt mycket beroende på de dåliga vinterns ifjol (2020). Det i kombination med höjda priser på sågade varor höjer förväntningarna på en livlig virkeshandel det kommande året. Frågetecken finns också med hur nedläggningen av Stora Enso's fabrik i Veitsiluoto påverkar virkesströmmarna och där via efterfrågan på massaved i och med att miljoner kubikmeter nu saknar adress.

Nu är det tid för att uppgöra en virkeshandelsplan

Skogsägarna har nu möjlighet att utnyttja den goda efterfrågan då man planerar kommande avverkningsplaner. Förberedelserna kan du börja med att kontakta din egen skogsvårdsinstruktör

på skogsvårdsföreningen. Du kan kontakta din skogsvårdsinstruktör via den nya tjänsten www.egenskog.fi. Där via hittar du uppgifter om din skogsegendom, virkespriser och värdet på skogsfastigheten samt råd om hur man förverkligar olika åtgärder.

Fastän nättjänsterna har utvecklats är skogsvårdsföreningens skogsvårdsinstruktör det viktigaste stödet vid virkesaffärer. Hen kan gå igenom eventuella objekt i skogen och på basen av det lokala virkesmarknadsläget föreslå för skogsägaren vilka figurer som kunde vara aktuella och konkurrensutsätta dessa. Virkesmarknadsläget kan variera kraftigt inom en region. Efterfrågan på olika virkes-sortiment kan variera beroende på område och tidpunkt. På skogsvårdsföreningen känner man till områdets särdrag vilket underlättar planeringen och verkställandet av virkesaffärer

VIRKESPRISER

Medelpriserna per avverknings sätt, 03/2021. I statistiken ingår den virkesmängd som skogsindustrin och de större privata sågarna köpt från privatskogarna.

Källa: Luke

Prisområdena i skogsforskningsinstitutets statistik

I-GALLRING, rotpriser (03/2021), €/m³

Område	TIMMER			MASSAVED		
	Tall	Gran	Björk	Tall	Gran	Björk
Södra Österbotten	-	-	-	13,42	-	-
Mellersta Finland	-	-	-	13,84	-	13,40
Hela landet	38,46	38,91	28,45	13,14	13,59	13,16

FÖRNYELSE, rotpriser (03/2021), €/m³

Område	TIMMER			MASSAVED			SMÅSTOCK	
	Tall	Gran	Björk	Tall	Gran	Björk	Tall	Gran
Södra Österbotten	61,06	61,86	37,36	20,28	19,90	19,20	29,99	28,39
Mellersta Finland	62,89	65,42	43,86	22,26	23,82	19,64	31,24	31,29
Hela landet	61,35	64,51	46,24	20,61	22,24	19,39	29,81	30,04

LEVERANSPRISER (03/2021), €/m³

Område	TIMMER			MASSAVED			SMÅSTOCK	
	Tall	Gran	Björk	Tall	Gran	Björk	Tall	Gran
Södra Österbotten	57,38	57,29	-	30,80	30,10	30,76	37,39	36,83
Mellersta Finland	60,14	62,32	46,44	31,91	32,09	32,21	-	-
Hela landet	61,24	64,25	50,33	32,02	33,94	32,85	39,19	41,20

(-) innebär att ingen statistik finns tillgänglig på grund av en för liten såld mängd

GALLRING, rotpriser (03/2021), €/m³

Område	TIMMER			MASSAVED		
	Tall	Gran	Björk	Tall	Gran	Björk
Södra Österbotten	48,84	48,94	31,87	16,35	15,85	15,82
Mellersta Finland	53,92	55,39	37,68	17,94	17,49	17,26
Hela landet	51,77	53,91	40,71	17,10	17,54	16,71

En fullmaktsaffär garanterar bästa pris

Det är vid apteringen som värdet på din skog avgörs. Vid avverkningen bedöms trädets kvalitet och diameter och kapas i bestämda längder för vidare hantering vid nästa destination, ett sågverk eller ett massabruk.

TEXT OCH FOTO: ANNA SAND/KUSTMEDIA AB

Före avverkning och aptering har du som säljare möjlighet att göra fördelaktiga val, tack vare skogsvårdsförningens uppföljning och statistik över uppköparnas apteringsgrunder. Apteringen av virket, det vill säga uppdelning av det i sortiment, sker idag till största del genast i skogen, i skördaren, som kapar och fället träden. Mycket går på automatik, men det krävs också många snabba beslut av föraren. Krokiga träd blir massaved, raka fina stammar blir till sågtimmer. Skördaren avverkar, kvistar och kapar i rätt längd medan datorn och föraren mäter och sorterar virket enligt trädslag, kvalitet och grovlek, direkt ute i skogen.

Mångsidig prisjämförelse genom fullmakt

Hur virket apteras beror också på vad mottagaren efterfrågar.

Hur kan du som skogsägare och säljare påverka apteringen? Ja, förutom att sköta din skog för att få bästa möjliga kvalitet på virket, kan du vid affären överlåta upphandlingen och val av köpare åt din skogsvårdsförening genom en fullmaktsaffär.

– Då blir du garanterad en prisjämförelse som inte enbart tittar till det högsta enhetspriset, utan också tar anbudsgivarnas apteringshistorik och kapdata i beaktande, berättar skogs-

vårdsinstruktör Johan Svedström på föreningens områdeskontor i Malax.

Data och statistik som stöd

En fullmaktsaffär innebär att du som skogsägare överlåter anbudsfrågan och val av uppköpare åt skogsvårdsförningen genom att ge dem fullmakt för detta. Fullmaktsavtalet undertecknas före anbudsfrågan inleds, och normalt sänder föreningen ut förfrågan till fem eller sex uppköpare.

– För en markägare är det arbetsdrygt att själv ta in så många anbud, konstaterar Johan. Som privatperson har man inte heller tillgång till den statistik vi nu har över uppköparnas apteringsgrunder, som vi samlat in under omkring tio års tid. Själv har jag aktivt använt mig av denna kapdata vid val av uppköpare sedan 2017 – mängden sampel är nu så pass stor att den verkligen är till nytta, fortsätter Johan, som var en av de första skogsvårdsinstruktörerna att ta systemet i bruk.

Enhetspriset inte avgörande

Statistiken över hur stammarna apteras av olika bolag och hur väl uppköparna tar till vara timret, är enligt Johan minst lika viktig att beakta som det direkta enhetspriset.

– Ett bolag som betalar en euro mindre per enhet kanske ändå apterar mer stock och mindre massaved, vilket kan

APTERING

Betyder fastställande av kapningsställen för en trädstam. Stammen delas upp i sortiment enligt köparens krav på dimensioner och kvalitet, till exempel stock, massaved och energived.

ge ett bättre totalpris i slutänden. Vid anbudsfrågan tar vi också uppköparnas olika kvalitetskrav och måttabeller i beaktande. En del har exempelvis en egen klassificering för så kallad småstock, men gränserna för klassen varierar också – någon kan ha elva centimeter som gräns, någon annan tolv centimeter.

– Andra tar inte alls tillvara småstock, vilket ger en större mängd massaved, och kan därför vara ett sämre alternativ för säljaren, förklarar Johan vidare.

Alla affärer är olika

Även andra aspekter är värda att ta i beaktande före valet görs.

– Betalningsvillkor och hur avverkningarna sköts tas också i beaktande vid fullmaktsaffärer, tillägger han.

Johan Svedström har använt sig av den insamlade apteringsstatistiken redan i flera år för att kunna välja det bästa anbudet ur skogsägarens och säljarens synvinkel.

Alla affärer är olika och priserna varierar från fall till fall beroende på olika variabler. Bra kvalitetsskog ger alltid ett bättre pris, men väganslutningar, tidpunkt för avverkningen och annat inverkar också alltid på priset.

– Man kan som säljare inte utgå från att man ska få samma topppris som man kanske hört att någon annan i närheten fått, understryker Johan.

Möjligheten att få ett bättre pris ökar ändå genom en fullmaktsaffär, eftersom skogsvårdsförningen då tar hänsyn till alla aspekter av anbudet.

– Många skogsägare är förmodligen inte medvetna om kapdatans och apterings betydelse, utan fokuserar enbart på enhetspriserna, tror Johan.

Han ser fram emot en livlig vår och sommar gällande antalet virkesaffärer i området.

– Det ser bra ut – globalt sett råder högkonjunktur på all sågvara just nu, men framför allt på granstock, avrundar han.

Ab AGRO-YTMEK Oy
Tel 0500 294158 / 06 2256269
www.agroytmek.fi

**MÖRE
SKOGSVAGN +KRAN
6570**
Ett parti med
kran 6.6m,
vagn 9 ton

Pris 12.500€
+ moms 24%

En hobby som LÖNAR sig

Gallra ekonomiskt med JOBBO ST50 Combi
Lätt, snabb och kraftig. Med eller utan rullar.
• fälldiameter 30cm • kvistkraft 22kN
• svärd 14/16in, 2mm • oljebehov 40-80l/min
• vikt 265 kg

Tillförlitlig CAN-bus styrning med både
längd- och diametermätning (option).

Alternativt **JOBBO ST50 Bambi**, vikt bara
205kg. Kan uppgraderas med rullar.

SYKETEC

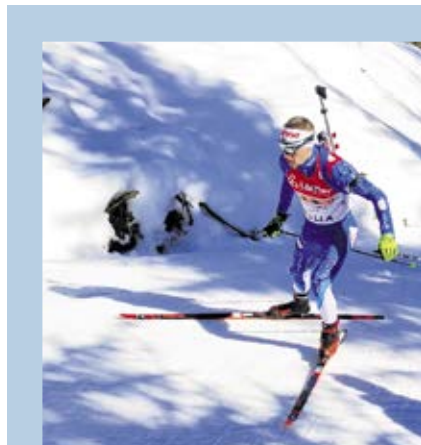
Vallgrundvägen 78B, 65800 Replot • Börje 040 7008796
info@sykeharvesteri.fi • www.sykeharvesteri.fi

Höjdpunkterna

“**Hej! Vi** hoppas att alla ni läsare har haft det bra och att ni också har fått njuta och ta del av den fina vintern! För oss och alla andra tävlingssugna blev det ett trevligt uppsving under senvintern då flera tävlingar kunde ordnas. Så nu vill vi ta med er på en snabb runda genom våra höjdpunkter under senvinterns tävlingsresor.

I mitten på april ordnades ungdoms-FM på skidor, som samtidigt blev säsongens sista tävlingshelg för både Lukas och Patrik. Under Vuokattis gassande sol var det väldigt fint att åka, men samtidigt blev det också väldigt varmt, svettigt och tungt för åkarna att tävla tre lopp på raken. Under dessa tre dagar ställdes Lukas mot ett år äldre killar, och den utmaningen tog han sig an galant. I det individuella loppet fick han med sig en finfin 7:e placering, i samstar-ten blev det ett till riktigt bra lopp då han kom i mål som 11:a. I sprinten skruvades motståndet ännu ett snäppe upp då Lukas deltog i klassen H18. Då gick det undan i tidskörningen och han tog sig vidare på plats 14, men i kvartsfinalen tog leken slut och Lukas slutplacering blev 26:e bland 73 killar.

Men veckan innan, då det var FM för hans egen åldersklass H16, ja då blev det ett riktigt superlyckat veckoslut och utan tvekan vinterns höjdpunkt. I sprintfinalen bjöds det på en riktigt spännande thriller: i starten hade Lukas problem och lämnade bakom, och ännu uppe på sista backen låg han fjärde. Men då satte han i raket-växeln, smög sig framåt i fältet och VANN guld med en tå längds marginal! Dagen därpå fortsatte han åka riktigt starkt och tog en till FM-medalj då han kom trea i distansloppet.

Patrik. Foto: Privat

Heidi. Foto: Privat.

Lukas. Foto: Jannike Kuuttinen.

Patriks höjdpunkt inträffade tidigare i vinter, i februari och mars. Patriks stora mål för säsongen var Junior-VM i skidskytte och när truppen togs ut låg Patrik på reservplats. Men det vände om och han fick biljetten till Junior-VM. Laget åkte i väg till Österrike i god tid för att vänja sig med höghöjden och göra ett förberedande läger inför tävlingarna. Väl på tävlingsveckan lyckades Patrik toppa formen och göra säsongens bästa lopp! Motståndet var tufft och i startfältet fanns även ett år äldre killar. Det roliga var att Patrik fick ställa upp på mästerskapets alla fyra lopp, och på de individuella loppen låg placeringarna mellan 51-57. Det var en tuff tävlingsvecka, men också en lyckad sådan med tanke på omständigheterna. Det har inte bara varit pandemin att anpassa sig efter, utan det senaste året har även fått justerats utifrån militär-tjänstgöringen.

Direkt efter Junior-VM ordnades IBU-Cupen (nivån under Världscupen) på samma ställe, och till de tävlingarna var Patrik igen på reservplats. Men igen vände det om och Patrik gavs möjligheten att göra sina allra första tävlingar i IBU-Cupen och ställas mot senioråkare. Junior-VM veckan innan tog hårt på krafterna, så på de tre loppen Patrik åkte i IBU-Cupen blev det att gräva fram finskt "sisu" och ta ut all den kraft som fanns kvar. Och det gjorde han också, och det räckte som bäst till en 63:e plats bland närmare 130 åkare.

Heidi har nu avverkat sin första säsong som senioråkare, och det har varit ett stort och utmanande steg i karriären. Nivån höjs ytterligare från junioråren och man får förbereda sig på att ta emot smällar ;) I början på året var det tufft då hon inte lycka-

des kvala sig till de internationella tävlingarna, men lite senare gick det bättre i granskningstävlingarna och hon fick då också chansen att åka på IBU-Cupen både till Slovakien och Österrike. På de första tävlingarna i Slovakien fick hon inte det att stämma riktigt ännu, bästa placeringen därifrån blev 45. Men på nästa IBU-Cup, i Österrike där också Patrik var med, fick hon till det och gjorde säsongens absolut bästa tävlingsvecka. Speciellt skyttet var magiskt, för under de fyra lopp som hon gjorde där blev det hela 47 träff av 50. Den bästa dagen var nog helt klart den dagen då det var dags för distansloppet, för då gjorde Heidi ett nytt personbästa och tog sig för första gången i Top-30 då hon placerade sig som 28:a. När hon anlände hem från Österrike, packade hon om och drog direkt över till Östersund, där svenska mästerskapen i skidskytte ordnades. Så Heidi avslutade sin säsong där, och det gjorde hon med en god smak i munnen efter att ha klämt in sig i Top-10 i svenskarnas tuffa konkurrens.

Nu blir det att varva ner lite för vår del, ladda om en stund och sedan fortsätta jobbet in i en ny tränings-säsong. Ha en solig och härlig vår allihop!

HEIDI, PATRIK & LUKAS
Alla med Kuuttinen i efternamn.
Ambassadörer för Skogsvårds-
föreningen Österbotten 2021

LÄSARFRÅGAN:

Avverkar skogsvårdsföreningen också?

Skogsvårdsföreningens drivningstjänst möjliggör beståndsvårdande avverkningar i unga skogar, upphuggning av dikeslinjer, gallring, energivirkesavverkningar, förnyelseavverkningar och specialavverkningar. Leve-ranstjänsten är ett konkurrenskraftigt alternativ till skogs-industrins rotköp i små stämplingar och i stämplingar som innehåller många specialsortiment. Skogsvårdsfören-ingen handhar allt som hänför sig till virkeshandeln och virkesdrivningen för skogsägaren via fullmakt.

JAN SLOTTE, VERKSAMHETSLEDARE

FRÅGA OSS!

Har du någon skogsrelate-rad fråga du vill ha svar på? Frågan kan röra skogsbruk, skogsvård, skogsvägar, fastighetsöverlåtelse eller något annat inom ramen för vår verksamhet. Skicka din fråga till oss, ett urval kommer att besvaras och publiceras i tidningen. Skicka din fråga som meddelande på Facebook eller via post med talongen i "Delta och vinn".

Det har hänt mycket i området

Anders Kaivo-oja har varit anställd hos skogsvårdsföreningen över trettio år. Han har sett branschen utvecklas och förändras på många olika sätt. Nu blir han pensionär.

– Just nu finns bra intresse för föreningens virkesaffärer, energivedsprojekt och nya medlemmar ansluter sig.

TEXT OCH FOTO:
LISBETH BÄCK/KUSTMEDIA AB

Vårvärmen har kommit till Perus och Anders har dukat upp kaffe med dopp i solskenet. Egnahemshuset i skogsbrynet inbjuder till skydd och lugn. Anders säger att det alltid är fågelrikt här. Det vet också katterna från granngårds, som hälsar på emellanåt. Fågelkvitter hörs från flera håll.

Yrket var inte givet

Något utstakat yrkesval hade Anders inte när han var ung. Familjen hade heller inte egen skog. Men under gymnasietiden sommararbetade han åt Skogskultur.

– Jag "staka diken" och det var ett arbete jag trivdes bra med.

Efter militären fortsatte han till skogslinjen vid Korsholms skolor, där han också efter examen var arbetslärare ett och ett halvt år.

– Så fick jag anställning hos dåvarande Skogsnämnden där jag skogsbruksplanerade områden omkring Kristinestad.

– Tills det blev en tjänst lediganslagen vid Lappfjärds skogsvårdsförening som jag sökte, och fick.

Lappfjärd och Tjock-föreningarna sammanslogs senare och Anders blev verksamhetsledare. Följande utvecklingssteg var fusion med Sideby och då började de heta Kristinestads skogsvårdsförening.

– Det finns mycket skog i stadens ägo och när Mats Eklund, anställd av staden, blev pensionär övertog skogsvårdsföreningen skötseln av stadens skogar. Församlingens skogar skötte vi redan före det.

Han drar upp dragkedjan på jackan för även om det är en solig dag är vinden ännu kall.

– Jag har nog traskat mycket här i områdets skogar.

Älgflugor är värsta sorten

Anders säger precis som kollegorna som arbetat inom samma bransch i många år.

– Det har hänt mycket inom branschen. Tekniskt, organisationsmässigt, skogsägarstrukturen ser annorlunda ut nu och det är ingen självklarhet att man känner till familjeskogen, som var vanligt förr.

Han tycker att det finns mycket att göra i områdets skogar – och han tycker att mycket blir gjort.

– En sak som var bättre förr var att

Ett eget skogsskifte köpte familjen en gång. Det ger bra med brännved till eldstaden och Anders ser vedarbetet som avkoppling.

det inte förekom älgflugor. Som person reagerar man mer eller mindre på deras bett. Jag reagerar mera och har utslag minst en vecka efter att jag fått många bett. Riktigt otrevligt. De är värsta sorten.

Det rör på sig bra

När Anders började i tiderna var det karta och kompass som gällde i skogen. Skidturer ibland och långa sträckor till fots.

– Det blir en vana att gå i skogsterräng och med det här jobbet har man god kondition. Jag har haft som princip att låta den jag har med mig gå först och bestämma takten.

Vill du ha mera kaffe, frågar han medan vi pratar på.

– Bästa med arbetet har varit skogsägarna, kollegorna och våra anställda skogsarbetare och entreprenörer. Tekniken igen tycker jag var besvärlig. Dels på grund av egen okunskap, dels på grund av att programmen eller internet kunde krångla. Det är säkert mycket bättre nu, tror han.

Pensionsdagen infaller den första maj i år. Med sina dryga sextio år slutar han i förtid.

– Min uppfattning är att det rör på sig bra i området nu. Vi får nya medlemmar och det verkar finnas stort intresse för föreningens virkesaffärer. Projekt med energived, skogsdikning och vägförbättringar har ökat. Och vindkraftsprojekten ger oss fina vägar i skogen, konstaterar han.

Tycker om hemma

Familjen består av fru Maja och tre barn, av vilka Paulina och Daniel i livet. Yngsta pojken Andreas dog när han var tolv år.

Anders och Maja har tyckt om att vara hemma men också tyckt om att resa.

– Vi har ingen sommarstuga. Vi har tyckt om att vara hemma. Äta ute och vara på tomten sommartid. Vi har också tyckt om att resa söderut om vintern. Och det är tur att vi har gjort det i stället för att bara tänka på att göra det. Nu för Maja en svår kamp mot cancer och jag är här för henne.

DELTA OCH VINN

Ni som har artikelönskemål och/eller funderingar angående tidningens innehåll, tveka inte att ta kontakt med oss genom att fylla i kupongen intill. Bland alla som lämnat synpunkter/tips/frågor lottar vi ut ett överraskningspris.

Vinnare i Skogsägaren 1-2021 blev Peter Granfors i Helsingfors.

Gratulationer till dig, vinsten har levererats med posten.

Vad var mest intressant att läsa i detta nummer?

_____

Tips till nästa nummer av Skogsägaren?

_____

Fråga oss?

_____

Jag vill bli kontaktad av Skogsvårdsföreningen

Namn _____

Adress _____

Tel _____

Portot är betalt

Skogsägaren

Skogsvårdsföreningen

Österbotten rf

Avtalskod 5018366

Info 65100

00003 Svartsförsändelse

Grunden ska vara i skick!

I en skog som är försumpad ger skötselåtgärder inget gensvar.

– Därför ska skogsdikena vara i skick, det är mycket viktigt, säger Bo Storsjö.

Flera skogsvägs- och dikningsprojekt är aktuella i Ömossa-området.

TEXT OCH FOTO:
LISBETH BÄCK/KUSTMEDIA AB

Bo Storsjö trivs bra i skogen.

Bo Storsjö är aktiv skogsägare och engagerad i de skogsvägs- och dikningsprojekt som är aktuella i Ömossa för närvarande. Grundförbättringen gäller två skogsvägar och istandsättningsdikning – som när det är färdigt omfattar totalt cirka 120 kilometer diken.

– Skogsdikningsprojektet är omfattande och utförs i flera etapper. Projektet är samfällt och skogsvårdsföreningen sköter om det, säger han. Senaste dikesrensning i samma område var 1988 och åtgärden behövs ungefär vart trettionde år.

– Då, 1988, var jag också syssloman, tillägger han.

Växande skog ökar kolsänkan

– Den viktigaste skogsskötselåtgärden du kan göra är att hålla dräneringen i skick. Diken som växer igen förhindrar vattenavrinning och bidrar till att skogen försumpas.

– Då grunden är i skick kan man sätta in andra skogsskötselåtgärder som röjning och gallring. Då svarar skogen på dessa åtgärder, förtydligar han. Grunden för en växande skog är att skogsdikena är rensade.

– Ännu en aspekt är att om tillväxten stannar, avtar kolbindningen. För att kolsänkan ska öka behöver skogen växa och då är det viktigaste att skogsbotten är i skick.

– Vi använder nu också underdimensionerade trummor i utfallen, vilket ger långsammare avrinning och därmed bromsar vattenflödet och minskar översvämningarna. Det är bra.

Bra med Kemerastöd

Bland annat inom Ömossas registernummer 5, som Storsjö kallar det, gjordes senaste skogsdikning år 1988.

Från skogsägarhåll väcktes nu önskemål om att det igen var dags att rensa dikena.

– Vi vände oss till skogsvårdsföreningen, som sammankallade alla berörda markägare till möte. Beslut fattades om att projektet skulle utföras och att skogsvårdsföreningen skulle sköta om det.

Bo Storsjö berömmar projektansvarige skogsvårdsinstruktören Jami Pirttimäki.

– Det är ett rätt stort projekt. Jami har gjort ett gott arbete med att planera, sköta kartor, kostnadsförslag, kontakten till markägare, övervaka arbetet, handha administration och ansökan om Kemerastöd. Det är många trådar att hålla, det vet jag.

Bo är syssloman och ordförande i gruppen markägarrepresentanter, som bland annat valt entreprenörer. Han sköter en del kontakter till Jami och skogsvårdsföreningen.

– Vi följer miljöcentralens direktiv och vad gäller kostnadsfördelningen står markägarna för den del som Kemerastödet inte täcker, ungefär hälften av kostnaden.

Bo ger också en eloge till både skogsvårdsföreningen och firmorna som verkligen satsat på att få dikeslinjerna färdigt huggna.

– Fjölårets vinterväder gjorde att arbetet inte kunde utföras i den takt som projektet hade krävt men nu i vinter har vi tagit igen det.

Berör många markägare

Jami Pirttimäki säger i en kommentar att arbetet går framåt nu och att själva dikesrensningen har kommit i gång efter att vägarna, Flatbergs skogsväg och Nederemossa skogsväg, grundförbättrats och dikeslinjerna är upphuggna.

– Vi väljer att utföra projektet i två delar för att minska vattendragspåverkan.

– Parallellt med skogsdikningsplaneringen har vi också gett markägare rekommendationer över vilka andra åtgärder som behöver utföras. Det har både röjts och gallrats och målsättningen är att skogen i området

Ett av de två aktuella vägförbättringsprojekten som utförts i Ömossa.

VÄGAR / DIKEN

SYD

Vägprojekt:

Österåvågen i Övermark: Allt grundarbete gjordes sommaren 2020, dessutom grusades vägen upp. I vår kommer vi att köra på ett tjockare sladdlager, varefter vägen sladdas och överläts till väglaget.

Saltjärv skogsväg (ny väg) i Töjby: Planeringen är gjord, väglag har grundats och vägområdet har huggits upp. Inom kort kommer vi att begära offert på arbeten som inleds i sommar.

Vahlvågen i Lappfjärd: Allt grundarbete gjordes sommaren 2020, dessutom grusades vägen upp. I vår kommer några nya infarter att installeras, ett utlopp rensas och mera grus körs på vägen. Tills sist sladdas vägen före överläts till väglaget.

Vintermoss skogsväg i Uttermossa: Allt grundarbete gjordes sommaren 2020, dessutom grusades vägen upp. I vår kommer en ny infart att installeras och mera grus att köras på vägen. Till sist sladdas vägen före överläts till väglaget.

Gillermossens skogsväg i Tjock: Färdigt planerad och finansiering har beviljats. Val av entreprenörer görs inom kort och arbetet inleds till sommaren 2021.

Bladh skogsväg i Knäpnäs: Planeringen är gjord och vägförättning för att bredda vägområdet har hållits. Ännu krävs ett finansieringsmöte före vi kan söka om Kemerastöd. Förhoppningsvis kan grundförbättringen påbörjas sommaren 2021.

Fältas skogsväg i Tjock: Planeringen är gjord och vi har sökt om Kemerastöd finansiering. Vi kommer snart att begära offerter på arbeten och högst troligtvis kan grundför-

bättringen påbörjas sommaren 2021.

Bäckåsvågen Öster-Yttermark: Planeringen är gjord och vi har sökt om Kemerastöd. Inom kort kommer vi att välja entreprenör för arbeten vilka inleds i sommar.

Dikesprojekt:

Björklid dikesplan i V-Yttermark: 80 km diken har nu rensats, vilket motsvarar 90% av projektet. Vi blev tvungna att hålla paus med dikesrensningen tills vattenflödet minskar.

Tjälax västra dikesplan: Alla diken är rensade, små korrigeringar kommer ännu att göras före vi överläter projektet åt markägarna.

Lagnan dikesplan i Pjelax: I dagsläget rensas utfallet vid Västerträsket, om företaget tillåter så kommer vi att rensa alla närliggande tegdiken samtidigt, troligtvis kan projektet

Vid istandsättningsdikningen rensas diken och eventuella nya diken dras för att sätta skogens vattenhushållning i skick. Fråga Skogsvårdsförbundet i Österbotten om det planeras gemensamma dikekningsprojekt där din skogslägenhet är belägen. Gemensamma projekt minskar på enhetskostnaderna.

inte ska kräva några större åtgärder de närmaste femton åren.

Inom skogsdikningsprojektet berörs 49 markägare på västra området och 45 på östra området, med beaktande av att flera markägare är samma på båda sidorna.

Nödvändigt och bra projekt

Bo Storsjö arbetar i egen skog.

– Varje vinter sker leveransavverkningar i familjens skog. Sedan ett tjugotal år tillbaka anlitar jag en skogshuggare, samma karl, några månader varje vinter. Vi utför avverkningar enligt vad vi planerat och enligt vad vädret tillåter. Han hugger och jag kör ut. I år har det gått riktigt bra, vi har arbetat med en del vindfällen från i höstas och en första gallring på ett område som vi började med ifjol och färdigställde i år. Det är också redan klart vad som ska göras nästa vinter.

– Vi har också huggit upp en del av dikeslinjerna på egna skiften som tillhör dikekningsprojektet, men största delen utfördes av skogsvårdsförbundet. Dikesrensningen är inget "hastverk" men nödvändig och bra att det blir gjort, avslutar han.

EGEN KOLSÄNKKA

Storsjö har dokumentation över dikesrensningen 1988 och framåt.

TEXT OCH FOTO: BO STORSJÖ

Foton från Storliden i Ömossa, en tidigare vattensjuk äng där man på 1940-1950-talet slog gräs och bar in det i ängslador för att sedan på vintern hämta hem det med häst och skrinda. År 1960 grävdes det första utfallet genom området, vilket gjorde att björk började etablera sig och senare granplantor.

År 1987 avverkades dikeslinjerna samtidigt som området gallrades.

Tack vare den kalla vintern

1987 kunde både avverkningen av dikeslinjerna och gallringen utföras, vilket skulle ha varit svårt under ett normalt år på grund av att området var så vattensjukt. Jag utförde avverkningen själv, medan en entreprenör hade hand om utdrivningen på grund av att det var ett svåråtkomligt område.

År 2009 avverkade Mikko Pitkäläkoski björkskärmen och jag körde själv ut virket. Björkar som kommit upp senare läm-

nades kvar. På ett foto ser man hur granarna har tagit sig efter dikningen och Mikko syns nätt och jämnt fram i nedre delen av fotot.

Nu är en rensning av diken igen aktuell och man kan se hur utvecklingen har varit sedan föregående dikning.

Man kan säga att det här är min kolsänka.

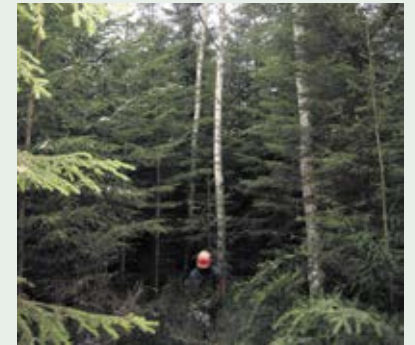
Fotona är tagna på samma ställe varje gång så att man kan se förändringen.

1987 före avverkning.

2009 före avverkning.

2009 avverkning pågår.

1987 efter avverkning.

2009 efter avverkning.

2021 dikesrensning aktuell.

avslutas ännu i sommar.

Holmossens dikesplan i Lappfjärd: Alla diken är nu rensade, vi kommer dock att göra små korrigeringar ännu i vår vartefter projektet avslutas.

Nedermossens västra dikesplan i Ömossa m.fl.: En stor del av dikeslinjerna är upphuggna och en liten del av planerade diken har rensats. Vi blev tvungna att hålla paus med dikesrensningen tills vattenflödet minskar men förhoppningsvis kan vi fortsätta arbetet i sommar.

Nedermossens östra dikesplan i Ömossa m.fl.: Färdigt planerad och öppnandet av dikeslinjer pågår. Vi kommer att söka om kemera stöd inom kort och förhoppningsvis kan själva dikesrensningen inledas sommaren/hösten 2021.

Rusmossen i Tjock: Alla dikeslinjer har huggits upp och Kemera stöd har beviljats. Vi har

valt entreprenör för projektet och arbetet inleds sommaren 2021.

Kalvlid dikesplan i Dagsmark: Alla diken blev rensade i vinter, vi kommer dock att göra små korrigeringar under våren vartefter projektet kan avslutas.

Norrskogens dikesplan i Näsby: Färdigt planerad och kartor har sänts till berörda markägare. Totalt omfattar planen 60 km diken, vars upphuggning kan inledas i vinter.

Innerfjärdsdiket i Korsnäs: Uppdatering av gammal fördelning för utfallsdiket. Vi kommer att hålla ett begynnelsemöte för projektet så snabbt som Corona situationen tillåter.

Tilträskets dikesplan i Korsnäs: Majoriteten av markägarna har redan gett fullmakt för dikesrensningen. Planeringen görs under sommaren så att upphuggningen av dikeslinjer kan inledas till inkommande vinter.

Rävåsens dikesplan i Tjock: Majoriteten

av markägarna har redan gett fullmakt för dikesrensningen. Planeringen görs under sommaren så att upphuggningen av dikeslinjer kan inledas till inkommande vinter.

Börkmossens dikesplan i Lappfjärd: Majoriteten av markägarna har redan gett fullmakt för dikesrensningen. Planeringen görs under sommaren så att upphuggningen av dikeslinjer kan inledas till inkommande vinter.

MELLAN

Vägprojekt:

Kronskogen i Petalax: Vägen grävs och delvis utkörs kross i sommar efter att finansieringsansökan godkänts.

Blommisgränd i Petalax samt Risnäsudden i Övermark väntar på att coronadirektiven lindras före nästa möte där det bestäms att ansöka om vägför-

rättning samt genomföra vägbygget.

Norra Vörå-Karvat skogsbilväg: Finansieringsansökan inlämnad till Skogscentralen. Potentiell byggstart nu på försommaren.

Lotlax-Kärklax skogsbilväg: Grundförbättringen fortsätter under sommaren. Slitlagret okört längs vissa avsnitt.

Dikesprojekt:

Grovsjöfaret i Pörtom: Sista detaljerna utförs i sommar då markerna torkat upp. Helenemossen i Rimal: Finansieringen godkänd och dikeslinjer delvis avverkade, dikning inleds kommande höst o vinter.

Kläckmökärret i Sundom: Dikas under

Skogsplanteringen

börjar med trädslagsval och slutar med kompletteringen

TEXT OCH FOTO: ANDERS HJORTMAN

1 TRÄDSLAGSVAL

Redan vid avverkningsplaneringen börjar planeringen för den nya trädgenerationen. Utgående bland annat från det befintliga beståndet, markvegetationen, terrängförhållandena och dräneringssituationen skapar skogsfackmannen sig en uppfattning om vilket som skulle vara det lämpligaste trädslaget. På karga marker är det tall som rekommenderas. Då kan man också eventuellt fundera på förnyelse genom att lämna fröträd och harva så att groddplantorna får en bra förutsättning att utvecklas. På bördigare marker har granen de bästa förutsättningarna att utvecklas. Vårtbjörken är ett intressant alternativ på bördiga marker. På bördiga väl-dränerade marker kunde sibirisk lärk vara ett intressant alternativ. Förutom marken är det hjortdjurens betestryck i området som till stor del styr trädslagvalet. Av ovan nämnda trädslag betar hjortdjuren alla förutom gran.

2 MARKBEREDNING

Bra förberedelser är viktiga för ett bra slutresultat. När det gäller skogsplanteringen heter förberedelserna markberedning. På många ställen i Österbotten ställer terrängen och stenigheten till bekymmer för att kunna göra en markberedning av förnyelseytan men där det bara går är det en viktig åtgärd för att få i gång den nya skogen så fort som möjligt. Tanken är att mineraljorden blottläggs så att plantan kan utvecklas med mindre konkurrens från annan växlighet, mindre risk för snytbaggangrepp och få ett varmare mikroklimat vilket gör att plantans tillväxt kommer i gång snabbare än om den är planterad i ett tjockt råhumuslager. På magra marker är det harvning eller fläckupptagning som gäller. Råhumuslagret skalas bort endera med en skogsharv, ett fläckupptagningsaggregat monterat på en skogsmaskin eller med hjälp av grävmaskin. På bördigare marker är det någon form av högläggning som gäller. Då görs en hög av upp och nervänd jord med grävmaskin. Jorden sätts endera ovanpå marken vilket innebär att det blir en upphöjd planteringspunkt eller så sätts jorden tillbaka i samma grop som den tagits ifrån. Slutresultatet skall i alla fall vara att ovanpå högen lämnar lite mineraljord där plantan planteras.

Markberedningen ger ofta möjlighet för naturplantor att etablera sig och förutsättningen för en fullsluten plantskog förbättras.

5 PLANTERING

”Det är flera plantor som drunknar än som torkar” enligt erfarna skogs-fackmän. Det gäller alltså att få plantan placerad högt. Är ytan harvad kan plantan placeras på en högre del av harvspåret dock så att det finns mineraljord runt plantan. Snytbaggen äter barken runt plantornas stam men tycker inte om att gå över mineraljord. En bra högläggningshög är vänd upp och ner med lite mineraljord som socker på toppen. Där är en bra plats för plantan. Försök att få ner plantan så långt som möjligt. Det gör inget att jordklumpen försvinner ner i marken. Sedan är det viktigt att trampa fast plantan så att det inte finns luft runt rötterna som torkar ut dem. Enligt skogsvårdsrekommendationerna planteras 2 000 plantor per hektar av tall. Då skall avståndet mellan plantorna och plantraderna vara 2,25 m. För gran rekommenderas 1 800 plantor per hektar (2,35 m emellan). För att hålla reda på avstånden kan man ha olika tekniker till hjälp med siktkäppar och dylikt, men enklast är att testa dina egna steg. Testa hur långt du går med tre eller fyra steg i skogsterrängen så har du koll på avstånden. Granen kan planteras både vår och höst. Tall rekommenderas att planteras främst på våren. För björkens del gäller vårplantering.

6 EFTERGRANSKNING

Plantans första år är en utmaning. Det gäller för plantan att få ner rötterna ordentligt och att klara sig mot snytbagg, frost, hjortdjur och gräs som lägger sig över plantan. Det första man skall tänka på efter planteringen är gräset ifall man planterat på väldigt bördiga marker. Finns det mycket gräs kan det finnas behov av att på höstarna trampa fram plantorna så att inte gräset lägger sig över plantorna. Högläggningen medför att gräset har en tendens att lägga sig bort från högen och plantan. Våren efter planteringen är en granskning av planteringen viktig. Då ser man plantorna bra och man får enkelt en uppfattning om i vilken omfattning man behöver komplettera. En tidig komplettering ger en jämn och fullsluten plantskog.

sommaren/hösten.

Blemörsund-Sandövattnet i Replot: Finansieringsansökan inlämnad, grävning inleds i höst.

Narne norra, Helne-Vitmossen samt Hanikkärret i Malax: Terrängplaneringen klar, ansökan om finansiering inlämnas under sommaren då sista detaljerna klara, avverkning kommande höst och vinter samt dikning från sommaren 2021.

Moberget i Malax: Terrängplaneringen fortsätter i sommar.

Blemörsund i Replot: Miljöutredning pågår.

Sane-Hösne i Pörtom: Terrängplaneringen inleds i höst.

Vörmossen dikesplan: Finns upphuggna dikeslinjer som kan dikas under sommaren. Avverkningarna

fortsätter under vintern.

Böte dikesplan: Projektet avslutat och godkänt. Slutfakturan har sänts ut.

Tottesund dikesplan: Finansieringsansökan har nu godkänts, så vi avverkar dikeslinjerna inkommande vinter.

Blomsteräng dikesplan: Finansieringsansökan inlämnad.

Västerhankmo dikesplan: Fullmakterna håller på att samlas in och planering pågår.

NORR

Vägprojekt:

Lakna-Saloforsvägen i Nedervetil: Grundförbättringen avslutas efter att vägstämma hållits.

Uddskata skogsväg i Karleby: Vägprojektet avslutas efter vägmöte och kompletteringsgrusning.

Fulesklubbvägen i Lappfors (Larsmo utsk-

ogar): Vägprojektet avslutas efter kompletteringsgrusning.

Kettukivi skogsväg i Nedervetil: Grundförbättringen avslutas efter kompletteringsgrusning.

Herrlodsvägen i Ytter- och Överbrätö, Kronoby: Grundförbättringen avslutas efter kompletteringsgrusning.

Jäknobacka skogsväg i Överesse: Grundförbättringen fortsätter.

Kackurlamp skogsväg i Nedervetil: Grundförbättringen inleds i sommar.

Kettusbacka skogsväg i Nedervetil: Grundförbättringen inleds i sommar.

Rudträsk skogsväg i Larsmo: Grundförbättringen påbörjas i sommar.

Kåtabacka skogsväg i Småbönders, Kronoby: Väglaget håller vägstämma och förbättringen inleds i höst.

Silvergruvsvägen i Ytterbrätö, Kronoby:

Ansökan om vägförrättning har inlämnats.

Övriga vägprojekt, lätta förbättringar Kortvatten skogsväg i Terjärv kompletteringsgrusas 2021.

Tornberg skogsväg i Bennäs Pedersöre: Väglaget har fattat beslut om förbättring av bron över Kovjoki å. För broförbättringprojektet söks statsstöd.

Dikesprojekt (större projekt): Rödbacken istandsättningsdikningsprojekt: Slutredovisningen till Skogscentralen inlämnas och projektet avslutas därefter.

Pålsmossen dikningsplan i Hopsala och Ytterbrätö, Kronoby: Dikningen avslutas efter förbättring av vintervägen.

Istandsättningsdikningsprojekt där dikning påbörjas 2021:

Gränlandi dikningsplan i Ytter- och Överesse byar

3 PLANTMODELLER

Av de olika trädslagen finns det flera olika plantmodeller. Variationen består dels av hur gammal plantan är, dels av hur stor jordklump som plantan vuxit i. Tallarna odlas endast ett år i plantskolan. Av gran finns det både ett-åriga och två-åriga. De mindre modellerna har beteckningen 196 eller 121 (ex Tall 121). "Normal"modellen har storleksbeteckningen 81. Sedan finns det större modeller av gran, värtbjörk och lärk. Modellernas användning ser du från tabellen.

FOTO: WIKIPEDIA

TEST MED NYTT SKYDD MOT SNYTBAGGEN

Plantorna från Mellanå plant behandlas med ett kemiskt medel mot snytbaggen. Nu håller man på att utveckla appliceringen av ett mekaniskt skydd mot snytbaggen. Woodcoat består av latex och finsand. Det finns ett mindre parti tallplantor att fås i vår med det nya skyddet. Är du intresserad att testa så tag kontakt med din skogsvårdsinstruktör. Tilläggskostnaden är ca 6 c/planta.

4 PLANTHANTERING

De allra flesta plantor vi får på våren kommer ur fryslager och är frusna vid leverans. Plantan bör absolut få tina upp i lugn och ro före planteringen. Placera ut plantlådorna glest i skuggan helst under tak. Glest så att luften får cirkulera på alla sidor och tina dem jämt och under tak så att de är skyddade från regn som annars kan blöta upp lådorna och försämra deras hållbarhet. Öppna upp handtagshålen på plantlådorna och luftningshålen ovanpå plantlådorna. Någon dag före planteringen kan man öppna upp locket så plantorna får vänja sig med ljuset. Plantorna kommer med tillräcklig fukt i allmänhet men har man lagrat dem flera veckor kan det bli aktuellt att vattna dem före planteringen. Man skall kunna krama vatten ur jordklumpen.

TABELL MED DE OLIKA PLANTMODELLERNA

De mindre plantorna är främst avsedda för markberedda områden och de större modellerna för omarkberedda områden och bördiga områden med mycket konkurrerande vegetation. Det kan vara svårt att ändra modell för årets redan planerade plantering eftersom förhandsbeställningarna redan är gjorda.

Plantmodell	Medellängd	Rekommenderat ändamål
Tall 196, Tall 121	11 cm	markberedda magrare marker
Tall 81	15 cm	bördigare och omarkberedda marker
Gran 121	18 cm	främst för markberedda områden
Gran 81 1-årig	22 cm	omarkberedda magrare granmarker, markberedda magrare granmarker
Gran 81 2-årig	25 cm	omarkberedda granmarker
Gran 64	28 cm	åkerplanteringar och kompletterigar
Gran 36 el XL	34 cm	åker- och specialplanteringar. Kräver speciellt planteringsgrör eller planteringsspett.

FOTO: ANDERS HJORTHMAN

Bränno norra dikningsplan i Källby by, Överpurmo
Palojärvbacken dikningsplan i Såka, Karleby
Furuholmen dikningsplan i Kaustar och Korplax, Karleby
Fingervantmossen dikningsplan i Nederpurmo
Storträsket dikningsplan i Kovjoki, Nykarleby
Hedkärrsbacken dikningsplan i Forsby, Nykarleby
Paasila västra dikesplan i Nedervetil Åkerblom dikning i Närvilä by, Karleby

Dikesplanering på nya projekt inleds och fortgår under 2021.

Åtgärderna inom Gransjöns naturvårdsprojekt fortsätter.

Är din väg i behov av förbättring/ grundförbättring? Skogsvårdsföreningen erbjuder administrativa tjänster till väglagen och utför vägunderhåll.

Ta kontakt:

KARLEBY-NYKARLEBY

Kristian Gäddnäs, tel 040 660 2042, e-post: kristian.gaddnas@svf.fi

VÖRÅ

Dan Kullman, tel 050 591 0383, e-post: dan.kullman@svf.fi

VASA, KORSHOLM, MALAX, PÖRTOM

John Berg, tel 0400 561 343, e-post: john.berg@svf.fi

NÄRPES, KRISTINESTAD, KASKÖ

Jami Pirttimäki, tel 040 660 2440, e-post: jami.pirttimaki@svf.fi

Välkommen till oss!

TEAM NORR - Skogsvårdsinstruktörer

THOMAS ÅMAN
040 746 3528

Karleby, Nedervetil
(Öja, Skriko och Jolkka)

Nedervetil
Murickvägen 5
68410 NEDERVETIL

TOM FINNILÄ
050 517 8918

Kronoby, Lepplax

Nedervetil
Murickvägen 5
68410 NEDERVETIL

MARKUS STENBORG
0400 947 995

Terjärv, Nedervetil

Nedervetil
Murickvägen 5
68410 NEDERVETIL

JOHNNY FAGERHOLM
040 736 4547

Teamledare
Larsmo, Jakobstad,
Pedersöre kby, Sundby,
Karby, Bennäs, Lövä, Forsby

Larsmo
Näsvägen 2 D
68560 EUGMO

TOM LUNDQVIST
0500 161 695

Purmo, Källby, Östensö,
Katternö, Lappfors,
Esse

Källby
Industrigatan 2,
68800 KÄLLBY

JOAKIM HOLMQVIST
0400 180 581

Nykarleby (Socklot,
Kyrkoby-Forsby, Markby,
Kovjoki). Pedersöre (Åvist,
Nederpurmo, Edsevö, Källby)

Nykarleby
Sollefteågatan 5
66900 NYKARLEBY

ANDERS RÅSTEDT
0400 260 239

Nykarleby (Harjux, Monå,
Hirvlax, Kantlax, Monäs,
Munsala, Pensala, Jussila,
Vexala och Ytterjeppo)

Nykarleby
Sollefteågatan 5
66900 NYKARLEBY

TEAM MELLAN - Skogsvårdsinstruktörer

HILDING SÖDERGÅRD
0500 560 418

Vörå
(förutom Norra Vörå)

Vörå
Vöråvägen 12
66600 VÖRÅ

GUY DJUPSJÖBACKA
050 553 1232

Oravais, Maxmo,
Norra Vörå

Vörå
Vöråvägen 12
66600 VÖRÅ

MATS LINNÉN
050 544 2703

Teamledare
Kvevlax, Petsmo, Hankmo,
Vassor, Voitby, Miekka, Stavers-
by, Karkmo, Höstves, Runsor,
Kråklund, Helsingby, Tölby,
Vikby, Pundars, Solf, Munsmo

Vasa
Företagaregatan 13
65380 VASA

MATIAS STORM
0500 272 910

Toby, Veikars, Martois,
Koskö, Karperö, Singsby,
Jungsund, Iskmo, Köklot,
Replot, Vallgrund, Björkö,
Gerby, Västervik

Vasa
Företagaregatan 13
65380 VASA

THOMAS JÅFS
050 526 2152

Yttermalax, Övermalax,
Sundom

Malax
Köpingsvägen 14
66100 MALAX

JOHAN SVEDSTRÖM
040 503 8321

Petalax, Bergö, Norra
Pörtom

Malax
Köpingsvägen 14
66100 MALAX

TEAM SYD - Skogsvårdsinstruktörer

JOHAN NYNÄS
0500 167 489

Korsnäs, Töjby, Träskböle

Korsnäs
Silverbergsvägen 23
66200 KORSNÄS

MARKUS SEPPI
040 143 8516

Yttermark, Bäckby, Näsby,
Kalax, Tjälax, Nämpnäs,
Norrnäs, Rangsbby

Närpes
Nybrovägen 13
64200 NÄRPES

MIKAEL FRANZÉN
0500 628 702

Pörtom, Övermark

Närpes
Nybrovägen 13
64200 NÄRPES

KJELL HULDÉN
0400 669 245

Teamledare
Finby, Böle, Pjälax, Kaskö,
Tjock, Åback, Lälby, Norra
Lappfjärd

Närpes
Nybrovägen 13
64200 NÄRPES

Lappfjärd
Lappfjärdsvägen 729
64300 LAPPFJÄRD

VICTOR ÅSTRAND
040 544 1449

Södra Lappfjärd,
Dagsmark, Sideby,
Ömossa, Skaftung,
Härkmeri, Uttermossa

Lappfjärd
Lappfjärdsvägen 729
64300 LAPPFJÄRD

e-post: fornamn.efternamn@svf.fi | hemsida: www.skogsvardsforeningen.fi

DRIVNINGSTJÄNST		SKOGSVÅRDSFÖRMAN			PROJEKT
					
DANIEL JANSSON 040 507 4664 Karleby-Nykarleby	DAN KULLMAN 050 591 0383 Vörå-Malax	JESSICA GRANKULL 040-197 7100 Korsnäs-Sideby	JENS HELENELUND 0500 560 648 Karleby - Sideby	KIM BACK 050-403 9401 Malax	
Källby Industrigatan 2, 68800 KÅLLBY	Vörå Vöråvägen 12 66600 VÖRÅ	Lappfjärd Lappfjärdsvägen 729 64300 LAPPFJÄRD	Närpes Nybrovägen 13 64200 NÄRPES	Malax Köpingsvägen 14 66100 MALAX	

VÄGAR, DIKEN & GÖDSLING			
			
KRISTIAN GÄDDNÄS 040 660 2042 Karleby-Nykarleby	DAN KULLMAN 050 591 0383 Vörå	JOHN BERG 0400 561 343 Korsholm-Pörtom	JAMI PIRTTIMÄKI 040 660 2440 Korsnäs-Sideby
Källby Industrigatan 2, 68800 KÅLLBY	Vörå Vöråvägen 12 66600 VÖRÅ	Malax Köpingsvägen 14 66100 MALAX	Lappfjärd Lappfjärdsvägen 729 64300 LAPPFJÄRD

LEDNING OCH KANSLI					
					
JAN SLOTTE 050 544 2690 Verksamhetsledare	ANKI SVENN 040 823 2364 Kontorsföreståndare, Fastighetsförmedlare AFM	EIVOR SUNDQVIST 0400 194 901 Kanslist - skogsarbetare och virkesutbetalningar	STINA SABEL 040 670 8595 Kanslist - medlemsärenden	CHARLOTTA FRANTZ 0500 568 804 Fastighetsförmedlare AFM	ANDERS HJORTMAN 040 143 7290 Fältchef
Vasa Företagaregatan 13 65380 VASA	Vasa Företagaregatan 13 65380 VASA	Källby Industrigatan 2, 68800 KÅLLBY	Vasa Företagaregatan 13 65380 VASA	Vasa Företagaregatan 13 65380 VASA	Vasa Företagaregatan 13 65380 VASA

EXPERTTJÄNSTER

Skogsbruksplanering

- uppgörande av skogsbruksplan
- kartor, virkesvolym och avverkningsmöjligheter
- åtgärdsförslag på kort och lång sikt
- Silvanetti, skogsägarens tjänst på nätet

Värdering av skogsfastigheter

- värdering av och utlåtanden om skogsfastigheter
- granskning av och utlåtanden om skogsskador
- intyg och utlåtanden

Fastighetsförmedling, Ab Skogsfastigheter AFM

- förmedling av skogsfastigheter
- värdering
- uppgörande av överlåtelsehandlingar
- beskattningsberäkningar
- arvskiften

Skogsbeskattning

- skogsskattedeklaration
- mervärdesskattedeklaration
- skattefrågor i anknytning till virkeshandel
- andra skattefrågor

Rådgivning och utbildning

- utbildning och information i kursform
- personlig rådgivning

SKOGSVÅRDSTJÄNSTER

Skogsförnyelse

- planering, förverkligande och övervakning
- röjning, markberedning och gräsbekämpning
- val och anskaffning av odlingsmaterial
- sådd och plantering
- efterarbete

Vård av plant- och ungskog

- planering, förverkligande och övervakning
- granskning och rapportering

Vägar och diken

- planering och förverkligande

Förmedling av plantor, frön, bekämpningsmedel och dyligt

- kartläggning av behov
- förmedling av material

Gödsling

- planering och förverkligande
- arbetsredskap
- ansvar för förverkligandet

VIRKESHANDELSTJÄNSTER

Virkesförsäljningsplan

- utredning av avverknings- och försäljningsobjekt samt avgränsning i terrängen
- utredning av marknadsläget
- uppgörande av virkesförsäljningsplan
- uppgörande av anmälan om användning av skog
- uppskattning av virkesvolym och -priser
- definiering av, och kostnadsberäkningar för, efterarbete
- beaktande av mångbruk och nyckelbiotoper

Virkesaffär med fullmakt

- offertbegäran och jämförelse av offerter med beaktande av aptering och specialvirke
- uppdaterad prisuppföljning och prissättning av avverkningsobjekt
- granskning och uppföljning av affärsvillkor
- övervakning av virkesdrivning samt mätning
- överlåtelse av virke, underskrift av mätintyg

Drivningstjänst

- planering, övervakning och förverkligande vid virkesdrivning

GENERATIONS- VÄXLING INOM SKOGSBRUK

TEXT OCH FOTO: CHARLOTTA FRANTZ

- Generationsväxling – ett begrepp som kan te sig luddigt, som låter krångligt och som något man helst inte vill fundera på.
- Som skogsägare är det dock bra att vara medveten om olika alternativ för att kunna planera för skogens fortsatta skötsel.
- I en artikelserie i SkogsÄgaren kommer vi att försöka förklara och visa hurdana möjligheter som finns för att föra över sin skog till kommande generationer.

Försäljning av skog inom familjen

I serien om generationsväxling kommer vi denna gång att behandla överlåtelse av skog till en närstående genom köp och gåvoartat köp. Genom att sälja sin skog till barnen eller barnbarnen kan en skogsägare uppnå skattemässiga fördelar och barnen kan också köpa till rabatterat pris utan negativa konsekvenser.

När man vill överlåta skogen till sina barn eller barnbarn är gåva kanske det alternativ man först tänker på. I vissa fall kan dock en försäljning vara ett bättre alternativ, för både överlåtaren och förvärvaren. Försäljning kan ske till gängse värde eller som köp av gåvokarakter, där en del av överlåtelsen är en försäljning och en del gåva. Om priset är över 75 procent av gängse värde räknas köpet i sin helhet som köp och någon gåvoskatt fastställs inte. Barnet kan alltså köpa skogen med rabatt utan att drabbas av gåvoskatt. Om köpesumman däremot underskrider 75 procent av gängse värde betraktas den överskjutande delen upp till hela det gängse värdet som gåva som beskattas med sedvanlig gåvoskatt. Om köpesumman exempelvis utgör 70 procent av gängse värde, anses gåvans andel utgöra 30 procent av gängse värde och beskattas därefter.

Fördelar med försäljning

Det finns flera fördelar med att sälja skogen till en närstående. Om man har flera barn och kanske bara det ena är intresserat av att ta över skogen, får föräldern genom att sälja skogen till detta barn in pengar som till exempel kan fördelas åt de andra barnen som gåva. Om försäljningen sker till rabatterat pris får ju köparen en del av värdet som gåva, så motsvarande

kan delas ut till andra barn som gåva. Köparen av skogen får ett skogsavdrag som grundar sig på köpesumman, och om skogen snart kan avverkas och inbringa inkomster kan köparen minska skatten på virkesinkomsterna med hjälp av skogsavdraget. Köparen kan också betala köpesumman eller en del av den med de inkomster som virkesförsäljningen inbringar. Gällande skogsavdraget måste man alltid komma ihåg att använt skogsavdrag läggs till överlåtelsevinsten vid en eventuell försäljning av fastigheten på öppna marknaden.

Skattelättnadsregler

Inkomstskattelagen innehåller skattelättnadsregler för säljaren vid försäljning av skog till närstående. När villkoren är uppfyllda betalar säljaren ingen skatt på eventuell försäljningsvinst. Skogen ska ha varit i överlåtarens ägo minst tio år, eller i hans och sådan persons ägo av vilken han fått den vederlagsfritt (genom arv, gåva eller med stöd av giftorätt). Överlåtaren ska ha utövat skogsbruk på fastigheten och efter överlåtelsen måste köparen fortsätta att äga fastigheten i minst fem år. Med nära anhöriga avses överlåtarens barn eller bröstarvinge, syskon eller halvsyskon ensamt eller tillsammans med dess make/maka. Om dessa förutsättningar uppfylls är försäljningen skattefri för säljaren. Köparen betalar alltid överlåtelseskatt, som är fyra procent av köpesumman.

Särskilt om jordbruk

Om överlåtaren även är jordbruksidkare och överlåter både skogs- och jordbruksmark till en närstående finns än mer gynnsamma lättnadsregler. Om säljaren har bedrivit jordbruk, det vill säga producerat jordbruksprodukter för försäljning, och också köparen är en aktiv jordbrukare som förbinder sig att själv bruka jorden i minst fem år, så är gränsen för när köpet anses vara köp och inte gåva 50 procent av gängse värde. Detta innebär att skogs- och jordbruksmark kan säljas till hälften av gängse värde utan att köparen blir gåvobeskattad. Om förutsättningarna för fortsättande jordbruk inte är upp-

fyllda och säljaren enbart har bedrivit skogsbruk på fastigheten beviljas skattelättnad endast för försäljning av skogsmarken.

Gängse värde

Vad som är gängse värde kan fastställas genom en värdering. Om en skogsfackman har utfört en skogsvärdering kan man förlita sig på att detta värde godkänns av beskattaren. Det är bra att få värdet fastställt för att kunna fördela egendomen lika mellan arvingarna. En skogsvärdering är att föredra, men man har även rätt att använda sig av Skattestyrelsens anvisningar om landskapsvisa värden för skogsmark som kan användas i gåvo- och arvsbeskattningen. Enligt dessa är det genomsnittliga hektarpriset för skogsmark i Österbotten 3400 euro och i mellersta Österbotten 2600 euro. Om en skogsvärdering utvisar ett lägre värde lönar det sig i en gåvosituation att använda värderingens värde.

Artikelserie om generationsväxling

I kommande nummer av SkogsÄgaren kommer följande alternativ att behandlas grundligare:

3/2021: Gåva; skogen ges i gåva under livstiden. Gemensamt/enskit ägande. Gåvoskatt och gåvoskattelettad.

4/2021: Överlåtelse genom arv och arvskifte. Efterlevande makens rätt, avvittring. Dödsbo som ägare, beskattningssammanslutning.

Exempel för att åskådliggöra hur beskattningen vid försäljningssituation mellan nära anhöriga kan se ut

- En person säljer åt sitt ena barn en skogslägenhet som är värderad till 100.000 euro för 76.000 euro efter att hen har ägt den i minst tio år.
- För säljaren är överlåtelsen skattefri, hen behöver inte betala skatt på överlåtelsevinst utan får alltså behålla 76.000 euro.
- Köparen betalar ingen gåvoskatt, eftersom priset är över 75 procent av gängse värde. Köparen betalar köpesumman, 76.000 euro, och överlåtelseskatt 3.040 euro (fyra procent av köpesumman).
- Skogsavdraget som uppstår vid köpet är 60 procent av ca 80.000 euro (köpesumma + överlåtelseskatt + lagfartskostnader) eller 48.000 euro, som nedsätter den nya skogsägarens skatt på virkesförsäljning på lång sikt med drygt 14.000 euro (enligt skattesats 30 procent).
- Om överlåtaren har ett andra barn kan hen kompensera det t.ex. genom en kontantgåva på 24.000 euro av köpesumman, som motsvarar den gåvoandel som det första barnet har fått. Gåvoskatten för barnet blir då 1.620 euro.

Att plantera ett träd

Jag planterade skog förra våren. Ett antal tusen plantor sattes, med outhärlig hjälp av närstående, ner i den österbottniska myllan. Det var fina dagar; solen strålade klichéartat från en klarblå himmel och värmdde våra ryggar när vi arbetade, naturen vaknade till liv, men några ormar vaknade lyckligtvis inte till liv just där.

Plantering är ett ganska monotont arbete, men det har ofrånkomligen sin charm. Det är nästan något terapeutiskt med att sätta planta efter planta, i rad efter rad, med måttkäppen i sikte. Det är ett "siand arbete", som vi säger här i Österbotten. Tryck ner, öppna gapet på planteringsröret, sätt i planta, dra upp, trampa, upprepa. Man hinner tänka, tankar som kanske annars aldrig blir tänkta. Vilken betydelse min egen insats har för mänskligheten, hur det kan tänkas vara att vara en liten planta. Sådana tankar, där man korsar skiftet i godan ro, fram och tillbaka, endast ackompanjerad av planteringsrörets smällande.

Plantering är ett arbete som är meningsfullt. Som känns meningsfullt. Inte så att man arbetar mot ett högt uppsatt abstrakt mål och knappt förstår syftet med sin egen lilla arbetsuppgift, utan det är konkret, resultatet av mitt arbete syns tydligt i raden bakom mig och för många, många år framöver. Jag fortsätter mina förfäders värv, ett arbete som påverkar generationer, gör en insats för framtiden. Jag bidrar till liv. Till jordens överlevnad, om ni så vill.

Sedan så tänker jag på de små plantorna, och känner att jag bryr mig om dem, känner ett ansvar för deras överlevnad. Och inte bara för att jag investerat av min tid och mina pengar. Jag vill att de alla ska få det bra, att de ska få en trygg uppväxt och lyckas här i livet, men jag inser också det omöjliga i att ge dem helt likvärdiga förutsättningar. Som det ju är i livet. Mitt samvete gnager lite över att vissa av dem får en tuffare start än andra. De får en sämre livsplats, de sätts ner bland stenar, i en fuktig sänka eller på en karg upphöjning. Jag har inget val; Teugmojorden är stenig och inte så lättillgänglig, mina plantor kommer att bli tvungna att kämpa. De föds inte med silversked i munnen. Men jag tänker att om de vill tillräckligt mycket, om de kämpar tillräckligt mycket, då kommer de att klara det. De kanske växer upp till de allra starkaste och segaste träden tids nog, så är det ofta för dem som har fått kämpa mest. Likt underdags armbågar de sig fram och tar för sig av livet med kraft och kampvilja. De starkaste överlever, som redan Darwin uttryckte det. Det jag kan ge mina små barrbeklädda vänner

är chansen, sedan är det upp till dem själva om de tar den. Lycka till på färden, små plantor.

Våra plantrör river upp bitar av kol, och vi förundrar oss när vi inser att skogen har brunnit här, någon gång för länge sen. Branden var inte slutet, den var början på något nytt. Det som brann ner och försvann blev en fin grogrund för nytt liv, för de ståtliga furor som stått här och som det nu ännu en gång är dags att ersätta med nytt liv. Det eviga kretsloppet.

Vi tar kaffepaus, sätter oss på stenar med utsikt över ett träsk som glittrar som en diamant mitt ibland det gröna. Skogens öga. En mäktig havsörn svävar ovanför våra huvuden, allt är stilla. Och jag tänker att just då måste det vara den bästa arbetsplatsen i hela världen.

Sedan fortsätter vi, sida vid sida, tills dagens plantlådor är tomma och orken slut.

Ett halvår senare tittar jag till mina små (och inventerar de sorgliga resultaten av stormen Aila). De mår bra, de har tagit sig riktigt fint. Sommaren har varken varit för varm eller för våt. Och den karga marken visar nu sin styrka; det finns inga större mängder högt gräs som försöker kväva livet ur de små. Jag sprutar dem med färfett för att skrämja bort älgarna. Det finns inte någon fullständig rättvisa i detta heller; vissa får en dusch, andra inte. Jag hoppas att grannens skyddande lager räddar även den osprutade från älgens glufsande mule. Solidaritet.

Jag kommer inte att se slutresultatet av mitt arbete idag, imorgon, om tio år eller ens under min livstid. "Snabba cash" är inget för en skogsägare. Men min investering är långsiktig, en investering som växer långsamt med tiden, men som hela tiden växer. En investering för världen, klimatet, framtida generationer. Det känns bra. Den som har planterat ett träd har inte levt förgäves.

CHARLOTTA FRANTZ

ATMOS vedpannor från oss.

Finns pannor i lager i Ytteresse.
Exempel DC32S, 35 kW
2970 € inkl moms.
Fråga offert!

Ab Wifotek Oy,
www.wifotek.com,
info@wifotek.com,
050 572 9315

WIFOTEK

SKOGSFASTIGHETER TILL SALU

Pedersöre, Lepplax (Kalvholmen)

>> del av 10:154, ca 14 ha

Anbud senast **11.6.2021**. Tilläggsuppg. Stenborg 0400 947 995

Nykarleby, Ytterjeppo

>> Nygård 2:31, 31,88 ha

Anbud senast **14.5.2021**. Tilläggsuppg. Holmqvist 0400 180 581

Vörå, Rökiö

>> Solvik 19:7 5,97 ha

Anbud senast **28.5.2021**. Tilläggsuppg. Södergård 0500 560 418

Vörå, Komossa

>> Åsaback 3:49 6,183 ha

Anbud senast **28.5.2021**. Tilläggsuppg. Djupsjöbacka 050 553 1232

Vasa, Sundom

>> del av Karlemo 55:2 ca 7,9 ha

Anbud senast **14.5.2021**. Tilläggsuppg. Jåfs 050 526 2152

Malax, Övermalax

>> Åberg 7:3, 15,8 ha

Anbud senast **4.6.2021**. Tilläggsuppg. Jåfs 050 526 2152

Malax, Övermalax (Björkören)

>> Dahlback 30:126, 1,967 ha och >> del av Skären 28:47, ca 1,8 ha

Anbud senast **28.5.2021**. Tilläggsuppg. Jåfs 050 526 2152

Närpes, Pörtom

>> Strömfors 2:149, 14,2 ha

Anbud senast **21.5.2021**. Tilläggsuppg. Franzén 0500 628 702

Närpes, Övermark

>> Knöös 11:65, 4,163 ha

Anbud senast **28.5.2021**. Tilläggsuppg. Seppi 040 143 8516

Kristinestad, Lappfjärd

>> Ros 33:86, 13,765 ha

Anbud senast **14.5.2021**. Tilläggsuppg. Åstrand 040 544 1449

Malax, Övermalax Åker- och skogsmark

>> Brännhaga 35:49, 3,33 ha

Anbud senast **28.5.2021**. Tilläggsuppg. Svedström 040 503 8321

Malax, Petalax Tomtmark

>> Kvarnbo II 13:130, 0,3183 ha

>> Kvarnbo 13:74, 0,39 ha

Anbud senast **28.5.2021**. Tilläggsuppg. Svänn 040 823 2364

Närpes, Nämpnäs Skogsmark och tomt för fritidsbostad

>> del av Lindman 8:93, ca 14 ha skogsmark

Anbud senast **4.6.2021**. Tilläggsuppg. Seppi 040 143 8516

Korsholm, Petsmo(Svedjeören) Tomt med byggr. för fritidsbostad

>> Fridskär 5:88, 2,105 ha

Anbud senast **18.6.2021**. Tilläggsuppg. Svänn 040 823 2364

Malax, Övermalax Tomtmark

>> Svedlin 26:59, 0,39 ha

Anbud senast **4.6.2021**.

Tilläggsuppg. Svänn 040 823 2364

Anbud inlämnas elektroniskt eller sänds till Ab Skogsfastigheter AFM, PB 186, 65101 VASA. Anbud ges som fast eurobelopp. Säljarna förbehåller sig rätten att godkänna eller förkasta givna anbud. Värderingar och ytterligare information på: www.skogsfastigheter.fi e-post: skogsfastigheter@svf.fi

Ab Skogsfastigheter
AFM

0500 568 804 • 040 823 2364

Skogsägarna
ÖSTERBOTTEN

ASKGÖDSLING I PURMO

STÖD FÖR VITALISERINGSGÖDSLING AV SKOG

Kemera-stöd beviljas endast för vitaliseringsgödsling av skog, inte för beståndsvårdande gödsling.

Det handlar om vitaliseringsgödsling då man rättar till näringsobalansen i marken genom gödsling, då det visat sig att utvecklingen av beståndet trots skogsvårdsåtgärder avtar på grund av obalans mellan näringsämnen.

Villkor för beviljande av stöd för vitaliseringsgödsling:

- Objektets areal ska vara minst 2 hektar och figurstorleken minst 0,5 hektar
- På torvmark ska näringshalten på objektet motsvara minst lingontorvmo, och området ska vara dränerat på lämpligt sätt
- Vitaliseringsgödsling utförs antingen med borgödsel eller med aska
- En förutsättning för stöd är att man vid gödslingen har fäst särskild vikt vid de konsekvenser för vatten och miljö som åtgärden medför, samt vid minskning av eventuella negativa effekter
- Stödet är 30 procent av totalkostnaderna för planering, arbete, material och analys av näringsämnen.
- För att stöd ska kunna beviljas behövs en verkställighetsplan som godkännts av Skogscentralen. Åtgärderna kan inledas först efter att Skogscentralen godkänt ansökan och verkställighetsplanen.

KÄLLA: SKOGSCENTRALEN

I början av mars utfördes askspridning med skotare i skogsvårdsföreningens regi invid Skjorsmossen i Purmo. Projektet utfördes som samprojekt med tre skogsägare. Totala arealen var 21,5 ha och totala askmängden var 81 ton. Askan som användes var granulerad och innehåller kalium, fosfor, och bor. Verknings tiden beräknas var över 30 år. För dylika projekt kan beviljas Kemera-stöd som täcker 30 procent av kostnaderna.

TEXT OCH FOTO: TOM LUNDQVIST

Markspridning är något förmånligare än helikopterspridning men kräver bättre planering. Det får heller inte finnas för mycket sly som hindrar spridningen. Helst ska området gallras strax innan spridningen så att man kan utnyttja de färskare körspåren. Snörika vintrar som denna är det viktigt eftersom det går tungt för skotaren att trampa i snön med fullt lass. Dessutom har ju inte bärigheten varit den bästa denna vinter trots tidvis kallt väder. Ifall inga körstråk finns eller om beståndet måste röjas är det bäst att utföra gödslingen med helikopter.

Tillgänglighet för näringsämnen

Givan brukar ligga på 3000–4000 kg/ha och ger då en nettokostnad på 300–400 €/ha när stödet räknats med. Där kalium eller borbristen är allra akutast är en vitaliseringsgödsling oundviklig om man vill få beståndet att alls växa. Tidigare försök med askgödsling har visat på kraftiga tillväxtökningar på 2–6 m³/ha och år på bördigare ståndorter och 1–3 m³/ha och år på kargare marker. Tillväxtökningen låter otrolig men man måste komma ihåg att i vissa fall

kanske tillväxten blir negativ om ingenting görs. Beroende på bördigheten tar det två till åtta år innan effekten börjar synas. Bördigare marker reagerar snabbare och kraftigare än kargare, eftersom det där finns mer kväve tillgängligt. Det pratas om verknings tider om upp till 30 år men det har även kunnat konstateras att näringsbalansen fortfarande kan vara god i 50 år efter askgödsling. Detta beror på att askan även höjer pH-värdet i ytskiktet, vilket i sin tur sätter fart på förmultningen. På så sätt blir mer näring tillgängligt för träden än det som askan tillfört. Höjningen av pH-värdet gör att alla näringsämnen blir mer tillgängliga för beståndet.

Målet är att tredubbla spridningen

Statsrådet vill även öka kolsänkorna i våra torvmarksskogar via askgödslingar. Statens mål är att tredubbla den årliga spridningsarealen. Det strävas också till att minska på dikesrensningens behovet med askspridningen som hjälp. Högre tillväxt leder till att beståndets självdränering ökar. Med att undvika "onödig" dikning förbättras vattenvår-

Granarna på bilden lider av kalibräst och skulle vara i behov av vitaliseringsgödsling.

den. Askan innehåller också fosfor som är farligt för vattenvården men i askan är den hårt bunden i järnföreningar så urlakningen blir minimal.

Ta kontakt med din skogsvårdsinstruktör om du misstänker näringsbrist eller -obalans. Skogsvårdsföreningen sköter såväl om bidragsansökan som själva spridningen. Näringsbrist förekommer mest på torvmarker samt åkerplanteringar. Kalibräst ger upphov till att barren gulnar och tillväxten avtar. Borbräst ger upphov till att träden bildar många toppar och långdtillväxten blir dålig.

Askgödsling

– win-win för både skogsägaren och miljön

Askgödsling innebär större och snabbare tillväxt – en ren investering för skogsägaren – samtidigt som den har positiva effekter på klimatet. Mats Nylund, jord- och skogsbrukare i Pedersöre, har nyligen genomfört sitt första askgödslingsprojekt.

TEXT: ANNA SAND/KUSTMEDIA AB

I Finland gödslas årligen omkring 10 000 hektar skog med aska – men det finns både utrymme och behov av en mångdubbling av den arealen.

Mats Nylund, som för många också är känd som före detta riksdagsman, tillbringar idag mycket av sin tid i huvudstadsregionen till följd av sitt arbete på SLC, och en stegvis generationsväxling av jordbruket är inledd tillsammans med den äldste sonen.

– Skogsbruket omfattar cirka 90 hektar och utgör en väsentlig del av helheten, berättar Mats. Vi idkar egen skogsvård i den mån tid finns, och har alltid varit noggranna med att vidta nödvändiga skötselåtgärder i god tid.

Till nytta för skogsägaren och miljön

När hans egen skogsvårdsinstruktör, Tom Lundqvist, kontaktade honom och informerade om ett kommande askgödslingsprojekt i anslutning till ett av hans skiften, tackade Mats genast ja till att delta.

– Vi har inte tidigare utfört askgödsling, men jag har följt med diskussionerna om det och var medveten om att det är till nytta för både skogsägaren, ekonomin och miljön. En win-win situation för alla helt enkelt, konstaterar Mats.

– Det har konstaterats ge god och mätbar avkastning på skogen och personligen anser jag det vara ett rent nöjde att betrakta en väl växande skog, tillägger han.

Mätbar och märkbar effekt

Mats har gödlat skog tidigare men då med handelsgödsel.

– Även då var effekten märkbar – man såg klart och tydligt en ökad tillväxt, berättar han.

Den yta som gödslades i år för hans del omfattade cirka fem hektar dikad torvmark. Metoden används i huvudsak just på torvmark, eftersom askan minskar surheten så att de näringsämnen som finns i torven bättre kan tas upp av träden.

På dikade torvmarker finns det i regel tillräckligt med kväve, men trädens tillväxt begränsas av brist på kalium och fosfor. Vitaliseringsgödsling behövs förutom på torvmoar också ofta på åkerplanteringar och gamla svedjeländ, och korrigerar inte enbart kalium- och fosforhalten utan halten av bor.

Cirkulär ekonomi

Resultatet av gödslingen är en ökad tillväxt med upp till 80 kubikmeter under 15–25 års tid, samtidigt som virkets kvalitet förbättras. Det innebär i sin tur att de kommande avverkningsarnas lönsamhet förbättras och skogens omloppstid förkortas – samtidigt som man gjort en god gärning för klimatet och miljön.

– Det är ett ypperligt exempel på cirkulär ekonomi, konstaterar Mats.

Växande trädbestånd binder kol och därmed

FOTO: VIKING WITTING

Mats Nylund delar sin tid mellan huvudstadsregionen och jord- och skogsbruket i Pedersöre. I mars askgödslade han för första gången ett av sina skogsskiften.

motverkar askgödsling klimatförändringen. Varje år ger bränningen av biobränsleupphov till cirka 600 000 ton aska, men bara en del av den tas tillvara – en avsevärd andel hamnar på soptippen. I dagsläget gödslas cirka 10 000 hektar varje år med aska men en yta minst sex gånger så stor skulle vara lämplig.

Lönar sig att gå samman

Askgödsling kostar cirka 400–500 euro per hektar om det görs med helikopter – med skogstraktor cirka 100 euro mindre per hektar. Ett gödslingsobjekt borde vara minst två hektar stort vid markspridning medan helikopterspridning inte lönar sig att göra på en yta som är mindre än tio hektar. Ett projekt kan bestå av flera figurer, men de enskilda figurerna ska vara minst 0,5 hektar stora. Det lönar sig därför ofta för skogsägarna att gödsla ett större område tillsammans, såsom i Purmo där Mats var en av tre skogsägare som deltog i projektet.

Fullständig service

Planeringen av projektet utfördes av skogsvårdsföreningen och det enda Mats behövde göra vara att skriva under nödvändiga papper.

– Det var fullständig service och föreningen skötte allt, även ansökan om Kemera-stödet. Jag hade tyvärr inte möjlighet att vara på plats själv när gödslingen genomfördes nu i mars, men jag har fullt förtroende för föreningen och vet att allt går rätt till när de gör något.

– Askgödsling är både en investering i den egna skogen och i miljön och jag uppmuntrar gärna andra skogsägare att göra samma sak, avslutar Mats.

Nu är det på tiden att vi på nytt börjar diskutera skogsbruk

TEXT OCH FOTO: GUY DJUPSJÖBACKA

Det här blir en liten reflektion över vad som pågått de senaste tjugo åren inom skogsbruket och vart det har fört oss i dag. Vi har i årtionden lärt oss av försök och misstag, arbetat efter biologiska principer, och lärt oss att det inte går att rubba det livsmönster som finns i skogen och träden.

Vi har lärt oss att god skötsel också betalar sig på sikt. Ett gammalt uttryck bland erfarna skogsbrukare har varit – "man måste vänta på skogen".

På 1970-talet växte skogarna i Finland med omkring 75 miljoner kubikmeter per år. Idag är siffran 109 miljoner kubikmeter. Det visar att vi har förvaltat våra skogar rätt väl enligt de principer som vi haft och att alla har arbetat målmedvetet.

Inom skogssektorn har man alltid arbetat fram, eller lobbat för, de skogslagar som man vill ha. Det är heller inget undantag med den reviderade lagen om enskilda skogar från 2013, som tar fram ett mera kortsiktigt tänkande om behandlingen av skog. Lagen fick dessutom en olycklig politisk vinkling. Den skall ge skogsägaren, och framför allt avverkningsinnehavaren, mera frihet i när och hur man vill avverka skogen. Det här är en ganska farlig väg att gå, ifall skogsägaren inte blir rätt informerad om vilka följderna blir av de skogliga ingreppen. Det hjälper inte att förespråka kontinuitetsskogsbruk, vi lever ändå med det faktum, att vår berggrund är av sur granit och vår växttid är allt för kort och värmesumma för låg.

Det gäller att arbeta enligt biologiska principer och förutsättningar. Det är med andra ord bara ett kronskikt som orkar växa. Skogen går inte att lura. Nya begrepp som "kontinuitetsskogsbruk" eller på finska "jatkuva kasvatus" har tagits fram. Något som inte omnämns är, att åtgärderna har en precis motsatt effekt. Träden avtar i växandet och fotosyntesen avtar.

Vad beträffar gallringshuggningar enligt "plockprincipen" framgår heller inte någon tydlig kvalitetsuppföljning. Allt verkar godtyckligt utan egentligt mål. Därför är också någon form av laglig uppföljning omöjlig. Jag upplever just nu att de skogliga aktörerna inte mera arbetar med samma målsättning vad gäller skogsbrukets långsiktighet. Det kan mycket väl hända, när detta accelererar, att vi efter en generation har virkesbrist i landet.

Angående trädslag har det också skett en märklig vändning. Numera

Kontinuitetsskogsbruk. Stockstammarna är avverkade. De resterande träden bildar inga kottar för frösättning.

>> Gräsväxtligheten tar fort över på öppna platser och hindrar den naturliga förnyelsen. Glasbjörk finns fläckvis i sänkor.

<< Kontinuitetshuggning. Inget tydligt mål med huggningen eftersom ingen vet hur man skötar skog som ger skogen en kontinuitet.

är aspen ett trädslag som godkänns som utvecklingsbar i blivande bestånd medan glasbjörken underkänns. Aspen får tidigt röta och sprider samtidigt en svampsjukdom som förstör plantskogar av tall vida omkring. I kustskogarna är glasbjörken däremot

viktig. Framför allt som pionjärträdslag när man vill driva upp ett granbestånd. Välskötta glasbjörksbestånd växer lika bra som vilket trädslag som helst i nästan 40 år. Björk är dessutom ett eftertraktat virkessortiment för industrin.

BESTÅNDSFAKTA

Före avverkning år 2019 per hektar:

Förnyelse mogen skog på grund av rotröta	
Ålder 70 år	
Årlig tillväxt cirka	4 m ³
Granstock	60 m ³
Granmassaved	60 m ³
Granröta	20 m ³
Lövträd	20 m ³

Summa 160 m³
Beståndets hektarvärde cirka 6000 euro

Efter avverkning år 2020 per hektar:

Underproduktiv skog	
Ålder 70 år	
Årlig tillväxt cirka	0,3 m ³
Granmassaved	25 m ³

Summa 25 m³
Beståndets hektarvärde 300 euro

Som ett exempel på kontinuitetsskogsbruk vill jag visa ett skogsområde på omkring två hektar som nyligen har avverkats enligt den nya princip som vår lagstiftning godkänner. I detta fall har de värdefulla träden huggits bort och det kvarvarande beståndet skall, på något sätt, växa till sig och fröa i luckorna. Tanken har tydligen varit att ingen plantering skall behövas. Vid en inventering efter sommaren 2020, kunde noteras att de små naturplanter av gran som fanns i botten innan avverkningen hade dött av ljuschock.

Andra trädslag som fläckvis framträdde var 50% glasbjörk, 20% rönn och 30% asp. Totalt 500 planter per hektar. Gräsväxtligheten hade tagit fart och kommer att hindra den kommande naturliga förnyelsen. Det framtida beståndet under de närmaste 30 åren kommer att bestå av rönn, asp, glasbjörk och inslag av gran. Det är kanske så här man önskar att våra skogar skall se ut i framtiden genom lagstiftningen. Också med tanke på den skogliga utbildningen är det viktigt att tydlig på detta område.

Nu är det på tiden att vi på nytt börjar diskutera skogsbruk.

Hur skall vi i framtiden få grova skogar med stora friska kronor?

Den 17 september 2020 svepte stormen AILA över "kontinuitetshuggningen" och jämnade de resterande träden till marken.

Plantskogen behöver Dig!

Årstidsväxlingarna i vårt nordliga land innebär att skogen inte växer något under en stor del av året. Det gör att vi ibland intalar oss att det knappast hänt något i skogen sedan vi sist gick igenom våra skiften. Men den korta tid under året som den finländska skogen växer är tillväxten desto snabbare. Går det flera år emellan besöken i framför allt plantskogen har det hunnit ske mycket. Och följer vi inte med utvecklingen kan slyet ha hunnit så långt att det skadar huvudträdslagen.

TEXT OCH FOTO: ANDERS HJORTMAN

Röjnings-SMS

För att påminna om behovet av röjning skickade vi i början av april ut ett SMS till de skogsägare som för cirka tio år sedan hade låtit plantera eller själv planterat en större mängd plantor. Tyvärr har vi inte möjlighet att sortera bort sådant som redan är utfört. Men har ni redan röjt planteringen så får ni ta SMS:et som en bekräftelse på att ni har varit ute i god tid.

Den första röjningen

Den första röjningen kan komma i fråga redan vid cirka en meters höjd. Tallen får gärna växa lite tätt i början för att kvistarna inte skall bli så grova men det viktiga är att inte slyet växer förbi tallarna. I tallplanteringar bör man vara hård mot lövslyet. I detta skede kan man lämna kvar 4000–5000/ hektar förutsatt att det inte är sly som hotar att växa förbi tallen.

Vid den första röjningen av gran är det viktiga att allt sly som de kommande sju åren kan komma att påverka granens topp tas bort. Björk kan lämnas, som också får vara längre än granen, bara det finns ordentligt avstånd till granen.

Den egentliga plantskogsvården

Vid den egentliga plantskogsvården siktar vi redan på en lönsam första gallring. De bästa träden sparas naturligtvis och ges utrymme. Vi tänker också på att träden skall ha fritt utrymme att växa uppåt, det vill säga de träd som kan bli till överståndare tas bort senast i detta skede. Vi vill ha ett bestånd där individerna jämligt kan sträva uppåt.

För tallens del sker detta när beståndet är mellan tre och sju meter.

Desto bördigare mark desto längre låter vi beståndet bli. Då röjer vi ner stamantalet till 2 000 – 2 200/ hektar. Granen röjer vi vid en beståndshöjd på tre till fyra meter. Granen lämnas glesare; 1 800 – 2 000/hektar.

Vid all röjning skall vi ha nästa åtgärd i tankarna och tänka att beståndet skall klara sig tills nästa röjning eller gallring.

Naturhänsyn

Vid röjningen i plantskogen lägger vi grunden till den skogsmiljön för lång tid framåt. Här gäller det att inte heller vara för noggrann och städa i varje hörn. Med tanke på viltet skall vi lämna exempelvis vide, rönnar, enbuskar, alar och vissa områden oröjda med täta buskage för viltet att gömma sig i. Vi skall heller inte röja kring källor, mossar, myrar, kärr och intill naturbäckar och vattendrag. En skyddszon på fem till tio meter skall lämnas orörd.

Staten stöder plantskogsvården

Det finns bra med statsmedel reserverade för plantskogsvården detta år. Därför är det läge nu att låta sköta om plantskogen. Oberoende om man röjer själv eller låter någon annan utföra röjningen betalas lika mycket stöd. Stödet utbetalas till skogsägarens konto.

Före röjningen inleds skall en ansökan lämnas in. Därefter har man ett år på sig att utföra röjningen och på

Beställ inom maj och delta i en utlottning!

Den som beställer plantskogsvård av skogsvårdsföreningen senast 31 maj deltar i utlottningen av 10x2 biljetter till KAJ:s musikal Botnia Paradise.

FAST PRISSÄTTNING

Kostnaden för en åtgärd i plantskogen varierar naturligtvis beroende på hur svårt arbetet är. Skogsvårdsföreningen har nu i bruk ett system med fast prissättning. De faktorer som påverkar kostnaden är hur många stammar över 0,5 centimeter på stubben som har kapats per hektar och hur grova de kapade stammarna har varit. Den som utför arbetet tar med jämna mellanrum provtytor och matar in uppgifterna i appen Woodforce på telefonen. På basen av dessa uppgifter får utföraren betalt och skogsägaren faktureras. Dessa faktorer kan också mätas/uppskattas på förhand och därmed kan skogsägaren vid behov få ett fast ha-pris för röjningen på förhand.

Fredrik Burman mäter en provtyta som ligger till grund för den fasta prissättningen av plantskogsvården.

basen av en verkställighetsanmälan betalas sedan stöden ut. Stöden är beskattningsbar kapitalinkomst. Sköter skogsvårdsföreningen om röjningen sköter vi också utan extra kostnad om ansökningarna.

För den tidiga vården av plantbestånd (beståndet under tre meter efter åtgärden) betalar staten 160 €/hektar. Det skall vara minst ett hektar som åtgärdas. För bestånd över tre meter betalar staten ett stöd på 230 €/hektar. Då skall det vara minst två hektar som åtgärdas men det kan vara fråga om flera olika figurer.

Cykling i skogen

– inte bara allemansrätt, utan också allemansvett

FOTO: ANNA SAND/KUSTMEDIA AB

Den samhällssituation och pandemi vi nu levt med i över ett år har lett till att friluftsliv i olika former har fått rejält uppsving. Vandringslederna i landskapet är mer välbesökta än någonsin tidigare, friluftsutrustning säljer som smör i solsken och under den snörika vintern har skidspåren haft riktiga glansdagar. Nu börjar cykelsäsongen och allt fler söker sig även med cykel till skogs. Vad säger allemansrätten om detta? Vad är tillåtet och inte, och vilka rättigheter har markägaren?

TEXT OCH SAMMANSTÄLLNING: ANNA SAND/KUSTMEDIA AB

ALLEMANSRÄTTEN I ETT NÖTSKAL

Du får...

- röra dig till fots, åka skidor, cykla och rida i naturen, såsom i skogar och på naturängar
- tillfälligt vistas och övernatta på sådana platser där det också annars är tillåtet att röra sig (till exempel tälta på tillräckligt avstånd från närmaste bebyggelse)
- plocka vilda bär, svampar och växter som inte är fridlysta, gäller även för kommersiell verksamhet
- plocka tickor (förutom sprängticka) så länge man inte skadar trädet
- meta och pilka
- tillreda mat på friluftskök eller grill
- idka båtliv och bada i hav, sjöar och vattendrag samt färdas på isen

Du får inte...

- störa eller orsaka olägenheter eller skador för andra människor eller naturen
- röra dig på gårdsplaner, planteringar och odlade åkrar
- störa vilda djur och fåglars häckning
- störa hemfriden eller den offentliga friden
- skräpa ner, gäller även flytande avfall
- fälla eller skada träd
- ta mossor, lavar, jordmaterial eller träd utan markägarens tillstånd
- göra upp öppen eld utan markägarens tillstånd
- köra med motordrivna fordon i terräng utan markägarens tillstånd
- fiska och jaga utan vederbörligt tillstånd

För naturturismen är den nordiska allemansrätten ett trumfkort - i de flesta andra länder behöver man markägarens tillstånd för exempelvis terrängcykling. Men här i Finland får alla röra sig till fots, skida och cykla i naturen och i skogen enligt allemansrätten – med undantag av på gårdsplaner, åkrar, ängar eller planteringar som kan ta skada av det.

– **Då man** rör sig i naturen med stöd av allemansrätten får man inte orsaka mer än ringa olägenhet på någon annans mark. Det innebär att man synligt inte får förändra marken eller störa den rådande användningen av den, förtydligar Miliza Malmelin, specialsakkunnig på Miljöministeriet.

Enligt allemansrätten är det tillåtet att cykla i terrängen. Det gäller även cykling med elassisterade cyklar (maxeffekt 250 W) och motoriserade cyklar med en maxeffekt på 1000 W och maxhastighet på 25 km/h. Det är även tillåtet att röra sig i terrängen med andra lätta elfordon med en maxeffekt på 1000 W.

FORDONSLAGEN

- Fordonslagen (82/2020) tolkar elassisterade cyklar (maxeffekt 250W), motoriserade cyklar (kategori L1e-a) med maxeffekt 1000 W samt övriga lätta elfordon med maxeffekt på 1 000 W som icke motoriserade fordon.
- I huvudsak likställs de i fordonslagen med "den traditionella" cykeln. Därpå följer att man med stöd av allemansrätten får röra sig i terrängen med dessa fordon också utan markägarens tillstånd.
- Liksom alltid då man rör sig i terrängen med stöd av allemansrätten gäller att man inte får orsaka mer än ringa olägenhet på någon annans mark.

Hur definieras man då en "ringa olägenhet"? Var går gränsen? När tillräckligt många rör sig i skogen uppstår med tiden stigar - vad säger lagen om detta?

– En stig stör normalt inte tillväxten och användningen av en ekonomiskog, svarar Miliza Malmelin.

Stigar med mycket cyklister tenderar dock att bli betydligt bredare än spåren av vandrare, och hastighet och kraften vid både acceleration och inbromsning är en helt annan med cykel, oavsett om man använder traditionell terräng- eller elcykel.

Vett och etikett är alltså på sin plats – såväl när det gäller att visa hänsyn till naturen och till andra stiganvändare. Ett exempel är väjning. Eftersom cyklisten är snabbare, är det cyklisten skyldighet att väja för vandrare enligt de förhållningsregler som Suomen Latu publicerat på sin hemsida.

På naturskyddsområden, såsom i nationalparker, finns ofta begränsningar gällande cykling, som där ofta endast är tillåtet på särskilda cykelleder.

VETT OCH ETIKETT FÖR CYKLISTEN

- När du närmar dig en fotgängare - saktar farten och uppmärksamma fotgängaren på din närvaro.
- En cykel rör sig omkring tre gånger så snabbt som en fotgängare - ge fotgängarna tid att reagera.
- Var uppmärksam mot andra som rör sig längs lederna! Ett artigt bemötande gör också andra glada. Du representerar inte bara dig själv utan också andra cyklister.
- Var rädd om naturen och undvik onödigt slitage på terrängen. Upp- och nedförsbackar är mest känsliga för slitage. Undvik onödiga inbromsningar och håll dig på stigen.
- Kom ihåg - det du orkar bära med dig ut i naturen kan du också bära med dig tillbaka.

NOTISER

Vägbygge i Oxkangar

Vinterväg byggs i Oxkangar 2021. Vid spakarna Jan Ahlnäs och skogsvårdsinstruktör Guy Djupsjöbacka fotograferade.

Nytt kontor i Nedervetil

Från och med maj kommer skogsägarna i Karlebynejden att betjäna från ett fräscht och nyöppnat kontor i Nedervetil. Ändringen medför inga personalförändringar och även framöver kommer Thomas Åman, Tom Finnilä och Markus Stenborg att betjäna skogsägarna i Karlebynejden utgående från kontoret i Nedervetil. Kontoret finns på Murickvägen 5. Verksamhetspunkterna i Kronoby centrum och Terjärv stängs.

Till hösten planeras en Öppet Hus-dag. Läs mer i kommande nummer av SkogsÄgaren.

Prao på skogsvårdsföreningen

I februari utförde Wilhelm Risberg sin prao på skogsvårdsföreningens kontor i Närpes, och han berättar så här om varför han valde skogsvårdsföreningen:

”Jag är väldigt intresserad av branschen och rör mig gärna ute i skog och mark. Men det är även mycket jobb bakom kulisserna då kartor och dylikt ska göras, speciellt nu då det är flera större projekt på gång i form av vindkraftsparker, så det är även mycket kontorsarbete. Det har varit en mycket rolig vecka. Jag har lärt mig många nya saker och även lärt känna flera trevliga människor. Rekommenderar starkt detta som prao-plats åt kommande prao-elever.”

TEXT: WILHELM RISBERG, FOTO: MIKAEL FRANZÉN

Praktikanter

Under sommaren kommer tre praktikanter att vara anställda vid skogsvårdsföreningen. Mats Holmgård kommer att praktisera på norra teamet, Patricia Enström på mellanteamet och Erik Sandvik på södra teamet. Mats är andraårsstudent vid Helsingfors Universitet, Patricia och Erik studerar till skogsbruksingenjör på Novia i Ekenäs. Vi önskar dem en intressant och lärorik sommar!

SKOGEN VET HUR VIRKESHANDELN FUNKAR BÄST.

SKOGEN LEVER OCH ÄNDRAS STÄNDIGT, LIKASÅ BESTÄMMELSERNA, MYTERNA, TEKNIKERNA OCH DEN VETENSKAPLIGA KUNSKAPEN. DEN SOM LÄSER METSÄLEHTI HÄNGER MED I UTVECKLINGEN INOM SKOGSBRUKET.

BESTÄLL METSÄLEHTI MED MEDLEMSFÖRMÅN EDUTJASENELLE.FI/MHY ELLER RING 09 315 49 840. ANGE I TELEFON ATT DU SOM MEDLEM I SVF HAR RÄTT TILL RABATT.

Medlemsförmån

Priset kan dras av i skogsbeskattningen.

Ett års prenumeration 85⁰⁰ (normalt 155€) om du är medlem i SVF

Metsälehti
VISDOM UR SKOGEN

NYHETER PÅ FINSKA

Maaseudun Tulevaisuus till förmånspris!

Ring: 020 413 2277
Nämna prenumerationskoden MAM0026

Prenumerera på nätet! MT.FI/jasenetu

Prenumerera och vinn en fyrhjulig värd 16 290,00 €!
Lotteriets regler: MT.FI/arvonta

Den tryckta tidningen samt digitala prenumerationen till förmånspris

59€ /3 mån
(Första perioden av den fortlöpande prenumerationen)

Visste du? Vår dagstidning trycks i Finland på finskt papper! Vi understöder den inhemska skogsindustrin och landsbygden.

Prenumerationen innefattar även den digitala tjänsten med dagligt, aktuellt nyhetsinnehåll. Den tryckta tidningen utkommer 3 gånger i veckan. Prenumerationen börjar från första möjliga nummer och den faktureras då prenumerationen börjar. Faktureringsstället 1,90 € för pappersfaktura. Denna prenumeration kan inte ersätta en annan prenumeration, som redan är i kraft. Erbjudandet är i kraft till den 31.12.2021 och gäller endast nya prenumerationer inom Finland. Prenumerationen fortsätter som en fortlöpande prenumeration så länge som kunden önskar, till ett vid gångste tidpunkt gällande pris.

Österbottens samfällda skog

– vad innebär en anslutning

TEXT: ANDERS HJORTMAN

För närvarande finns på Skogsvårdsföreningen Österbottens område ett tjugotal samfällda skogar med varierande storlek, från 50 hektar till 1 300 hektar. Om vi räknar bort den största (Larsmo utskog) är medelstorleken drygt 250 hektar. De flesta har bildats de senaste åren. Det är samfällda skogar som främst bildats kring en familjs eller släkts skogsinnehav. På det viset hålls skogsinnehavet ihop, verksamheten organiserad och skötseln enligt uppjordade planer.

Vi utreder intresse

Skogsvårdsföreningen Österbotten har öppnat upp för möjligheten att bilda en öppen samfällad skog. Visionen är att det skall vara en samfällad skog som skall vara möjlig att ansluta sig till när man av en eller annan orsak inte har möjlighet att sköta skogen själv men inte heller vill sälja skogen. Kanske ingen efterkommande heller har intresse av att sköta skogen men man ser skogen som en tillgång och vill gärna få del av skogens avkastning.

Det är tänkt att Österbottens samfällda skog skall vara öppen för tilläggsanslutning med vissa intervaller. I detta skede finns ännu inget konkret utan vi har öppnat för möjligheten och samlar intresserade. Vi önskar ännu att några intresserade anmäler sig innan vi närmare börjar konkretisera planerna.

Bildas genom lantmäteriförrättning

När din skog ansluts till den samfällda skogen värderas den. Speciellt för en öppen samfällad skog är det viktigt att värderingarna görs på exakt likadant sätt för varje anslutning och att värdet på den befintliga samfällda skogen uppehålls kontinuerligt enligt samma principer.

Den samfällda skogen bildas genom en lantmäteriförrättning som är kostnadsfri. I den förrättningen ombildas alla anslutande fastigheter till en enhetlig fastighet per kommun. I stället bildas en så kallad ägarfastighet för dig som ansluter. Denna ägarfastighet är delägare i den samfällda skogen med ett visst antal andelar beroende på värdet på din skog vid anslutningen. Ägarfastigheten har ingen koppling till kartan. Det är via denna ägarfastighet som du är delägare i den samfällda skogen.

Demokratiska principer

Genom anslutningen till den samfällda skogen mister du den "fysiska" kontak-

Är du intresserad att ansluta ditt skogsinnehav?
Vill du veta mer?

Kontakta Anders Hjortman,
040 1 437 290,
anders.hjortman@svf.fi

ten till skogen. Det är någon annan som sköter och administrerar den och du får årligen en utdelning av färdigt beskattade pengar. Förutsatt att resultatet blir positivt förstås. Naturligtvis har du all rätt i världen att vandra i skogen som tidigare, plocka bär och svamp, men det är någon annan som på basen av en skogsbruksplan bestämmer vad som skall göras och när.

Den samfällda skogen administreras naturligtvis genom demokratiska

principer så det skall i alla fall vara någon som engagerar sig i styrelsen. Bokföringen revideras årligen av utomstående revisorer.

SVF har färdiga system

Skogsvårdsföreningen är beredd att leda processen med en österbottnisk samfällad skog.

Vi har representation i hela svenska Österbotten och har befintliga systemen för att administrera både skogsvården och bokföringen. Skogsvårdsföreningen har också egen skog som vi är beredda att ansluta till den samfällda skogen.

SKOGEN LEVER VIDARE

Om du inte har någon som kommer att ta över ditt arbete, yngre släktled eller arvingar som är motiverade att vårda skogen, kan du donera din skogsegenhet eller en del av den till stiftelsen Metsämiesten Säätiö. Donationen kan ske redan medan du lever eller därefter i form av ett skogstestamente. Att donera så länge du lever är enklast eftersom vi är lyhörda för dina önskemål om skogsvården och fortsätter arbetet tillsammans med dina bekanta skogsvårdspartner. Du ser att dina mödor och din omsorg om skogen får kontinuitet.

Avkastningen från din skogsfastighet används oavkortad till det objekt i skogsbranschen som du väljer. Du avgör om det handlar om att berätta om skogsbranschen för barn, att främja skogskulturen eller att bedriva framtidforskning.

Skogsbranschen gör samhället gott. Skogssektorn ger arbete och välfärd i hela Finland. Skogen är en förnybar råvara och en grund för både ekonomin och bildningen. Med avkastningen från skogarna stöder stiftelsen i enlighet med stadgarerna under allmännyttiga former både skogsbranschens framtid och framtiden för dem som arbetar i branschen.

Det är bra att diskutera ett skogstestamente eller en donation innan du fattar beslutet. En bekant skogsfackman hjälper dig bedöma olika alternativ och därefter bestämmer du om du själv

kontaktar oss eller om skogsfackmannen ska förmedla din intresseanmälan. När vi fått information om ärendet tar vi kontakt och fortsätter diskussionen kring dina önskemål. Mer information Metsämiesten Säätiö, utvecklingschef Veikko Iittainen, tfn 040 631 4771, veikko.iittainen@mmsaatio.fi

Stiftelsen Metsämiesten Säätiö

- en allmännyttig stiftelse som delar ut stipendier och understöd
- stiftelsens uppgift är att utveckla skogsbranschen och främja välbefinnandet hos dem
- som arbetar i branschen
- stiftelsen fick sitt startkapital när skogshuggarnas provianteringsbyrå Metsätyömaiden Muonitustoimisto avvecklades på 1940-talet

Mera information hittar man på www.mmsaatio.fi

TA I BRUK SPARBANKENS E-TJÄNSTER!

MOBILBANKEN

Där du är 24/7.
Aktie- och fondaffärer.
Marknadsuppföljning.

IDENTIFIERING

Sköt dina ärenden snabbt med PIN-kod.
Inloggning, bekräftelse, identifiering.

NÄTBANKEN

Dagliga bankärenden bekvämt.
Öppet dygnet runt.

TIDSBOKNING PÅ WEBBSIDAN

Personligt möte på kontoret.
Tidsbokning direkt i kalendern.

NÄTMÖTE

Alla bankärenden med bild- och
ljudförbindelse direkt från din egen dator.

CHATT

Fråga och vi svarar.
Vardagar på webbsidorna kl. 8-22.
På nätbanken kl. 8-19.

Sparbanken
EN FRÅGA OM VILJA.

Närpes Sparbank Ab

Kaskö - Kristinestad - Närpes | Tfn 010 423 9000 | www.sparbanken.fi/narpes

BOTNIA PARADISE

BILJETTER UTE NU!

EN KRYSSNINGSMUSIKAL AV
HUMORGRUPPEN KAJ

WASA TEATER

LOKALA UPPLIVELSER I VÄRDESKLASS

BILJETT KASSAN SANDÖGATAN 7 | MÅN-TOR KL 12-14 & 15-18
TFN 06 3209 330 | WWW.WASATEATER.FI

HUVUDSPONSOR
wasaline

esse elektro-kraft

www.eekab.fi

Sture Ljungars

0400666704

Transport & Jordbyggnad
Grusservice & Sprängning
Virkeshuggning & Utkörning
Maskinflyttning & Bergskross
Bergskrossning med larvkross
Väghyvling av grusvägar

Tekniskt försprång med STIHL

VALTRA FENDT SAMPO ROSENLEW VIKING STIHL AKU ATIGA HUDDIG Lännen Japa

M-TRONIC styrsystem på både motor- och röjsågar. Ingen shoke och inga justeringar. Erbj.

Stihl MS 241 CM motorsåg **599€**
• Volym 42,6 cm³ • 2,3 kW/3,1 hk • 4,5 kg
Med förgasars- och handtagsvärme pris 699€

Magnesiumram, lång serviceintervall, utmärkt vibrationsdämpning och acceleration gör detta till dina drömsågar!

Stihl MS 261 CM **699€**
• Volym 50,2 cm³ • 3,0 kW • 4,9 kg
Med förgasars- och handtagsvärme pris 799€

Stihl MS 201 CM **699€**
• Volym 35,2 cm³ • 1,8 kW • 3,9 kg
Världens lättaste profssåg Erbj.

NYHET FÖR SKOGSBRUKET!
STIHL MSA 220 C-B BATTERISÅG
- LIKA EFFEKTIV SOM VANLIG MOTORSÅG **699€**

FRÅGA OFFERT PÅ SÅG MED DUBBLA BATTERIER

De populära Stihl röjsågarna

Stihl FS 260 CE **699€**

Stihl FS 410 CEMK **869€**

Stihl FS 460 CEMK **979€**

Stihl FS 490 CEMK **1079€**
Fråga efter erbjudande med X-TREEM sele!

Ultralätta motorsågar

Stihl MS 170 **199€**

Stihl MS 194C-E **359€**

Varför pruta på säkerhet eller kvalitet

Arbeta säkert och användarvänligt med STIHL skyddsutrustning! Fråga efter paketpris.

Stihl MS 500i

• Volym 79,2 cm³ • 5 kW • 6,2 kg

VÄRLDENS FÖRSTA MOTORSÅG MED ELEKTRONISK BRÄNSLEINSPRUTNING

1490

Erbj. norm. 1749€

STIHL-.404" RMHS MOTO-KEDJOR TILL ERBJ.PRIS

MASKINSERVICE • KONEHUOLTO

MARANDER

Tel. 06-318 2950
0500-364 688

Cirkelvägen 15, Vasa • www.marander.fi • marander@maskin.netikka.fi